

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
(1912-1969)

Εἰς τὴν γενικὴν περὶ Ἁγίου Ὀρους διεθνῆ βιβλιογραφίαν¹ περιλαμβάνετο μικρὸς μόνον ἀριθμὸς λημμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν, νομολογίαν καὶ θεωρητικὴν ἔρευναν περὶ τῆς νομικῆς ἐν γένει θέσεως τοῦ Ἁθωνος. Ἐν ὄψει ἐπανεκδόσεως τῆς ἀνωτέρω βιβλιογραφίας, ἐκρίθη ἀναγκαῖα ἢ αὐτοτελὴς καὶ εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν δημοσίευσις τοῦ νομικοῦ τμήματός της, σημαντικῶς ἐμπλουτισθέντος, μὲ ἀφετηρίαν τὸ ἔτος 1912, ὅτε ἡ ἄθωνικὴ περιοχὴ, παρὰ τὴν ἐπὶ τινα ἔτη ἔκτοτε ἀσαφῆ νομικὴν κατάστασιν, πολιτειακῶς ἐνεσωματώθη εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, ἐπιφυλασσομένης, βεβαίως, τῆς διεθνῶς κατοχυρωθείσης αὐτοδιοικησεως της.

Ἀπὸ τοῦ 10ου αἰῶνος, ὅτε διωργανώθη ὁ μοναχικὸς βίος ἐν αὐτῷ, τὸ Ἅγιον Ὀρος ἐπροικίσθη διὰ διοικητικῶν, δικαστικῶν καὶ φορολογικῶν προνομίων. Τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἐκδοθέντων ὑπὸ τοῦ Fr. Dölger βυζαντινῶν αὐτοκρατορικῶν ἐγγράφων². Εἰς τὸ τέταρτον τεῦχος, περιλαμβάνον τὰ ἔτη 1282-1341, ἐπὶ 780 ἐγγράφων 260 ἀφοροῦν εἰς τὸ Ἅγιον Ὀρος. Τὸ τελευταῖον τεῦχος, ἀφορῶν εἰς τὴν περίοδον τῆς βαθμιαίας πτώσεως τῆς αὐτοκρατορίας (1341-1453), περιέχει 700 ἐγγραφα, ἐξ ὧν 140 ἀναφέρονται εἰς τὸν Ἁθωνα. Οὕτω, διὰ μίαν περίοδον 171 ἢ μᾶλλον 148 ἐτῶν, καθ' ὅσον τὸ Ἅγιον Ὀρος ὑπεδουλώθη εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς τὸ 1430, ἔχομεν 400 αὐτοκρατορικὰ ἐγγραφα, ἐξ ὧν 180 ἀναμφιβόλως γνήσια κατόπιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Fr. Dölger γενομένου ἐλέγχου τὸ 1965. Κατὰ τὴν τουρκοκρατίαν (1430-1912) ἡ προνομιακὴ κατάστασις δὲν κατηργήθη, ἀναγνωρισθεῖσα καὶ ὑπὸ τῶν σουλτάνων. Διὰ τῶν φερμανίων τῶν παρεχώρουν τὰ αὐτὰ προνόμια μὲ τὰ τυπικὰ καὶ χρυσόβουλλα τῶν μεσαιωνικῶν Ἑλλήνων αὐτοκρατόρων. Οἱ ἀγιορεῖται ἠδραῖωσαν τὰ φορολογικὰ καὶ τελωνειακὰ προνόμια τῶν καὶ ἀνεγνωρίσθη εἰς τὰς Μονὰς τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χερσονήσου. Δυστυχῶς, τὰ τουρκικὰ ἐγγραφα ὀλίγον ἐμελετήθη-

1. I r é n é D o e n s, Bibliographie de la Sainte Montagne de l'Athos. «Le Millénaire du Mont Athos, 963-1963. Études et Mélanges» 2 (Chevetogne 1964) 337-495.

2. F r a n z D ö l g e r, Regesten der Kaiserurkunden des oströmischen Reiches von 565 bis 1453 (= Corpus der griechischen Urkunden des Mittelalters und der neueren Zeit, Reihe A., Abt. I), 5 μέρη, München-Berlin 1924-1965.

σαν και ελάχιστα εδημοσιεύθησαν. Κατά την αυτήν περίοδο, οι Οικουμενικοί Πατριάρχαι, αναγνωρισθέντες υπό της οθωμανικής εξουσίας αρχηγοί των υποδούλων χριστιανών, ήσκουν και επί του Ἐθνονος τήν πνευματικήν και έντινι μέτρῳ και τήν διοικητικήν δικαιοδοσίαν των, έν συνεργασία μετά των άγιορειτικών ή έτέρων εκκλησιαστικών όργάνων είτε μόνοι των. Ἡ συμμετοχή αύτη των άγιορειτών και έτέρων εκκλησιαστικών όργάνων εις τήν διοίκησιν έξηρτάτο ούσιαστικῶς άπό τήν θέλησιν του Πατριάρχου. Ἡ οθωμανική εξουσία περιωρίζετο εις τήν διοικητικήν προστασίαν, τήν τήρησιν τής τάξεως και τήν εφαρμογήν των δημοσιονομικών διατάξεων. Τοῦτο μόνον κατά τās όμαλās περιόδους. Κατά τήν διάρκειαν των επαναστατικών κινήσεων των υποδούλων έλαμβάνοντο υπό των τουρκικών άρχων αυθαίρετα ειδικά μέτρα, έξικνούμενα μέχρις προσωπικών εκδικήσεων και βαρυτάτης φορολογίας. Διοικητικῶς τὸ Ἅγιον Ὀρος άπετέλει καζάν του σαντζακίου και βιλαιτίου τής Θεσσαλονίκης. Ἡ άσκησις τής δικαστικῆς εξουσίας ένεπιστεύετο εις τὰ άρμόδια όργανα τής αυτοκρατορίας, του Οικουμενικού Θρόνου και των άθωνικών άρχων. Τά Συνέδρια του Ἁγίου Στεφάνου (3 Μαρτίου 1878· άρθρ. 22) και Βερολίνου (13 Ἰουλίου 1878· άρθρ. 62, παρ. 8) υπεχρέωσαν τήν Ὑψηλήν Πύλην νά αναγνωρίσῃ και σεβασθῆ τὸ προνομιακόν καθεστῶς του Ἐθνονος διά διεθνούς πλέον δεσμεύσεως.

Ὅτε τὸ Ἅγιον Ὀρος άπηλευθέρωθη υπό του έλληνικού ναυτικού τήν 2 Νοεμβρίου 1912, έπεκράτησε κατ' άρχήν μία προσωρινή νομική άβεβαιότης. Ἡ Συνθήκη του Λονδίνου (7-30 Μαΐου 1913), περί ειρήνης μεταξύ Τουρκίας και βαλκανικών συμμάχων, άνέθεσεν εις τās Μεγάλας Δυνάμεις νά άποφασίσουν περί τής τύχης του. Ἡ έπακολουθήσασα Πρεσβευτική Συνδιάσκεψις του Λονδίνου (Νοέμβριος 1913), τῆ έπιμόνῳ αξιώσει τής Ρωσίας, άπεφάσισε τήν άνεξάρτητον και ούδετέραν αυτονομίαν του Ἐθνονος έναντι πάντων των κρατῶν, συμπεριλαμβανομένης και τής άσκούσης τότε επ' αυτού Occupatio Bellica Ἑλλάδος. Ἀντιθέτως, ή Συνθήκη Ειρήνης του Βουκουρεστίου (28 Ἰουλίου/10 Αύγουστου 1913) και ή Συνθήκη των Ἀθηνῶν (1/14 Νοεμβρίου 1913) περιέλαβον τὸ Ἅγιον Ὀρος έντός των νέων όρίων του έλληνικού βασιλείου άνευ ιδιαιτέρας μνείας. Ἐξ έπόψεως διεθνούς δικαίου επικρατεστέρα ήτο ή διάταξις τής Πρεσβευτικῆς Συνδιασκέψεως του Λονδίνου, ήτις διατηρηθεΐσα έν ισχύι τυπικῶς, δέν έφηρμόζετο λόγω του εκραγέντος Α' παγκοσμίου πολέμου και τής καταρρεύσεως τής αυτοκρατορίας των τσάρων. Τὸ Ἅγιον Ὀρος de facto άπετέλει τμήμα τής έλληνικῆς επικρατείας, μολοντί αύτη, σεβομένη τās διεθνείς δεσμεύσεις της, άπειχε πάσης ένεργείας δηλούσης τήν κυριαρχίαν της, πλην τής διατηρήσεως έν Καρυαΐς μικρῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς πρὸς τήρησιν και μόνον τής δημοσίας τάξεως. Δέν καθυστέρησε και ή de jure αναγνώρισις τής έλληνικῆς κυριαρχίας. Ἡ Συνθήκη Ειρήνης του Νεϊγύ (14/27 Νοεμβρίου 1919), καθορίσασα τήν νέαν

όροθετικὴν γραμμὴν τῆς Βουλγαρίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῆς Ἑλλάδος, περιέλαβε τὸν Ἅθωνα ἐντὸς τῶν συνόρων τῆς τελευταίας. Ἀμέσως καὶ ρητῶς ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν (10 Αὐγούστου 1920) ἀνεγνώρισε τὴν ἑδαφικὴν καὶ προσωπικὴν κυριαρχίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Διὰ δὲ τοῦ ἀρθρ. 13 τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν περὶ προστασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι μειονοτήτων (10 Αὐγούστου 1920), ὑπεχρεοῦτο συγχρόνως τὸ ἑλληνικὸν κράτος ὅπως ἀναγνωρίζῃ καὶ διατηρῇ τὰ προνόμια καὶ τὰς ἐλευθερίας τῶν μὴ ἑλληνικῶν μοναχικῶν κοινοτήτων. Τέλος ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης (24 Ἰουλίου 1923), διὰ τοῦ περὶ προστασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι μειονοτήτων πρωτοκόλλου της, εὐθέως ἀνεφέρθη εἰς τὸ αὐτὸ πρωτόκολλον τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν.

Ἐπὶ τὸ κράτος τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ Λονδίνου συνετάγη ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀγιορειτῶν μοναχῶν ὁ «Θεμελιώδης Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους». Ὑποβληθεὶς πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὰς οἰκείας μοναστηριακὰς ἀρχάς, ἐψηφίσθησαν τὰ 100 πρῶτα ἄρθρα του καὶ ἀνεβλήθη ἐπ' ἀόριστον ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων. Διὰ τοῦ «Θεμελιώδους Χάρτου» τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀνεκηρύσσεται αὐτόνομος πολιτεία, ἀνεξάρτητος καὶ οὐδετέρα, καὶ καθιεροῦτο ἰδία ἀγιορειτικὴ ἰθαγένεια. Ὁ «Θεμελιώδης Χάρτης» ὑπῆρξε κείμενον θνησιγενές. Οὐδεμίαν νομικὴν συνέπειαν ἐπέφερον. Αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀγιορεῖται μοναχοί, πλὴν ποσοστοῦ τινος τῶν ἀλλογενῶν, δὲν ἐπεθύμουν τὴν ἐφαρμογὴν του καὶ δὲν προϋτίθεντο νὰ θέσουν ἐπὶ τάπητος ζήτημα αὐτονομίας. Ἦτο ἔκδηλος ὅμως ἡ ἔλλειψις Κανονισμοῦ τοῦ ἀθωνικοῦ καθεστώτος. Ἦδη κατὰ τὰ ἔτη 1911-1912 ἐγένετο σχετικὴ ἐργασία ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ ἐδημοσιεύθησαν οἱ ἐκ 246 ἀρθρῶν «Γενικοὶ Κανονισμοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους - Ἅθω», ἐπιβεβαιωθέντες ὑπὸ τοῦ μεγαλεπηβόλου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ'. Οἱ μὴ ἰσχύσαντες, λόγῳ τῆς ἐπακολουθησάσης ἀπελευθερώσεως καὶ τῆς μακροχρονίου πολεμικῆς περιόδου, «Γενικοὶ Κανονισμοὶ» ἀπετέλεσαν τὴν βᾶσιν τοῦ ἐν ἔτει 1921 ἐκπονηθέντος καὶ μὴ ἀποκτήσαντος νομοθετικὴν ἰσχὺν «Σχεδίου Γενικοῦ Κανονισμοῦ». Κατὰ Μάϊον 1924 συνεστήθη ἐν Καρυαῖς νέα πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ μοναχῶν, ἥτις συνέταξε «Σχέδιον Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους», πιστῶς ἐπαναλαβοῦσα τὰς διατάξεις τῶν «Γενικῶν Κανονισμῶν» τοῦ 1912 καὶ τοῦ «Γενικοῦ Κανονισμοῦ» τοῦ 1921. Τὸ Σχέδιον τοῦτο ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Συνάξεως τῶν 20 Μονῶν. Ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ἥτις διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν συνέστησε κατ' Ἰούλιον 1924 ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην του. Τῆς ἐπιτροπῆς μετέσχον οἱ Ἅθων. Εὐταξίας, ὡς πρόεδρος, Ἀμ. Ἀλιβιζᾶτος, Ἀλ. Παπαδόπουλος, Δημ. Πετρακᾶκος, Ἰ. Στεφανίδης καὶ Ἰ. Τράκας, τῶν ἐργασιῶν της δὲ μετεῖχον καὶ δύο ἐκπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἡ ἐπιτροπὴ, μετὰ τῶν δύο ἀγιορειτῶν, συνέταξε Σχέδιον Ψηφίσματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, κατοχυροῦν τὰ προ-

νόμια τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τὰ κυριαρχικά δικαιώματα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ Σχέδιον Νόμου κυροῦν καὶ συμπληροῦν τὸν μέλλοντα Καταστατικὸν Χάρτην. Ἀμφότερα τὰ σχέδια, ὑπογραφέντα καὶ ὑπὸ τῶν δύο ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεώς της, ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τινων τροποποιήσεων διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1861/1925 πατριαρχικοῦ ἐγγράφου, ὅπερ διεβιβάσθη εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα ἀποδεχθεῖσαν τὰς τροποποιήσεις. Μετὰ ταῦτα τὰ δύο σχέδια ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν. Διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Δ' Ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν, τῆς ὁποίας ἡ 30μελὴς Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ περιέλαβε τὸ Σχέδιον Ψηφίσματος εἰς τὰ ἄρθρα 106-109 τοῦ ὑπ' αὐτῆς συνταχθέντος καὶ τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1926 δημοσιευθέντος Συντάγματος. Ἡ ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 7 Νοεμβρίου 1926 προκύψασα Βουλὴ, ἐπιληφθεῖσα τοῦ ἀναθεωρητικοῦ αὐτῆς ἔργου, ἀπεδέχθη ὡς εἶχον τὰς περὶ Ἁγίου Ὁρους διατάξεις τοῦ Συντάγματος τοῦ 1926 καὶ αὐτουσίας τὰς περιέλαβεν ἐν τοῖς ἄρθροις 109-112 τοῦ νέου «Συντάγματος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας» (1927). Ἐν τῷ μεταξύ, καταλυθεῖσης τῆς δικτατορίας τοῦ Θ. Παγκάλου καὶ μὴ ἐπιληφθείσης τῆς Δ' Ἐθνοσυνελεύσεως, κατὰ τὰ παρ' ἡμῖν εἰωθότα, τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης ρυθμίσεως τοῦ ἀγιορειτικοῦ καθεστώτος τὸ κυροῦν τὸν Καταστατικὸν Χάρτην Σχέδιον Νόμου, περιεβλήθη τὸν τύπον Νομοθετικοῦ Διατάγματος καὶ κατέστη τὸ Ν.Δ. τῆς 10/16 Σεπτεμβρίου 1926. Κατὰ ταῦτα, παρὰ τὴν συνταγματικὴν ἐπιταγὴν περὶ ἐνὸς νομοθετικοῦ κειμένου ρυθμίζοντος τὸ ἀγιορειτικὸν καθεστῶς, ὑφίστανται δύο· ὁ Καταστατικὸς Χάρτης καὶ τὸ κυρωτικὸν αὐτοῦ Νομοθετικὸν Διάταγμα, τροποποιοῦν εἰς πολλὰ σημεῖα τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ ἐντεῦθεν δημιουργοῦν πλείστας ἀνωμαλίας. Διὰ τοῦ ἀπὸ 10-10-1935 Ψηφίσματος τῆς Ε' Συντακτικῆς Συνελεύσεως κατηργήθη τὸ Σύνταγμα τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπανεφέρθη ἐν ἰσχύϊ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911, ὅπερ, ὡς εἰκός, οὐδενὸς περὶ Ἁγίου Ὁρους διελάμβανεν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ζ' Συντακτικὴ Πρᾶξις τῆς 28/29 Ὀκτωβρίου 1935, διατηρήσασα ἐν ἰσχύϊ διατάξεις τινὰς τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, ἐθεώρησεν ὡς μηδέποτε καταργηθείσας καὶ τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ Ἁγιον Ὁρος. Αἱ διατάξεις αὗται ἐπανελήφθησαν εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1952, συγχωνευθεῖσαι εἰς ἓν ἄρθρον, τὸ ὑπ' ἀριθμ. 103, καὶ εἰς τὸ νῦν κρατοῦν Σύνταγμα τοῦ 1968 (ἄρθρ. 122), ἔνθα τὸ πρῶτον διηκρινίσθη ἡ διὰ τοῦ διοικητοῦ¹ ἄσκησις τῶν ἐξουσιῶν τοῦ κράτους ὡς «ἐντὸς τῶν ὀρίων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου» περιοριζομένη.

1. Δεδομένου ὅτι οὐδαμοῦ ἐδημοσιεύθη πῖναξ τῶν διατελεσάντων διοικητῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, παραθέτομεν ἐνταῦθα τοιοῦτον, ἀτελεῖ πως λόγῳ τῶν ἐλαχίστων εἰς τὴν διά-

Τοῦτο εἶναι ἐν γενικωτάτῃ περιλήψει τὸ ἱστορικὸν διάγραμμα τοῦ ἑλληνικοῦ συνταγματικοῦ πλαισίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζῆ καὶ κινεῖται εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον ὁ ἐπιβίωσας τοῦ Βυζαντίου βυζαντινὸς μοναχισμὸς τοῦ Ἁθωνος.

Ἡ παροῦσα βιβλιογραφία, ἀφορῶσα εἰς τὴν καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν περίοδον, διαιρεῖται εἰς πέντε τμήματα. Εἰς αὐτὰ προσετέθη παράρτημα περιλαμβάνον τά, μετὰ τὴν τυπογραφικὴν στοιχειοθέτησιν τῶν τμημάτων, ἀνευρεθέντα νέα λήμματα. Εἰς τὸ πρῶτον τμήμα δημοσιεύονται εἰδικῶς εἰς τὸ Ἁγιον Ὄρος ἀναφερόμεναι νομικαὶ μελέται, ὑπομνήματα καὶ Κανονισμοὶ κατ' ἄλφαβητικὴν σειρὰν τῶν συγγραφέων ἢ τῶν τίτλων διὰ τὰ *sine nomine* συντάκτου λήμματα. Ἀκολουθοῦν αἱ νομοθετικαὶ πηγαὶ (Συντάγματα, Νόμοι, Ν.Δ., Β.Δ., Ἀποφάσεις Ὑπουργῶν καὶ Διοικητῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σχέδια νομοθετικῶν πηγῶν) κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, ἵνα πᾶς ἐνδιαφερόμενος ἔχη πρὸ αὐτοῦ ἀνάγλυφον τὴν ἐξέλιξιν τῆς εἰδικῆς περὶ Ἁθωνος νομοθεσίας. Τὸ τρίτον τμήμα περιλαμβάνει τὴν νομολογίαν τῶν διοικητικῶν, πολιτικῶν καὶ ποινικῶν δικαστηρίων (Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ἄρειος Πάγος, Ἐφετεῖα, Πρωτοδικεῖα, κλπ.) μετὰ τῶν προτασσομένων τῶν ἀποφάσεων περιλήψεων, ὡς αὐταὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν νομικὸν τύπον. Τὸ τέταρτον τμήμα ἀναφέρεται εἰς τὰς γνωμοδοτήσεις. Προτάσσονται αἱ ἐπίσημοι καὶ ἀκολουθοῦν αἱ τῶν νομομαθῶν κατὰ σειρὰν χρονολογικὴν μετὰ περιλήψεων. Τέλος, δημοσιεύονται αἱ ἀποφάσεις, ἐγκύκλιοι καὶ γνωστοποιήσεις ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν (Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ Ἁγίου Ὁρους, Ἐκκλησία Ἑλλάδος, ἀρχαὶ ἑλληνικοῦ κράτους [Ὑπουργεῖα Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν, Θρησκευμάτων]). Πολλὰ τῶν εἰς τὸ τμήμα τοῦτο περιλαμβανομένων κειμένων στεροῦνται νομοθετικῆς ἰσχύος. Παρ' ὅλον τοῦτο, ἡ δημοσίευσίς των ἐθεωρήθη ἀπαραίτητος ὡς ἐρμηνευτικῶν τοῦ περὶ Ἁγίου Ὁρους ἰσχύοντος δικαίου. Ἀκολουθεῖ εὐρετήριον, λεπτομερὲς ὅσον ἔνεστι. Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐσημειώθησαν εἰς τὸ τέλος τῶν λημμάτων καὶ

θεσίν μας στοιχείων: 1) Μπατεστάτος (;/10-6-1927), 2) Νικόλαος Λέλης (15-6-1927/26-2-1929), 3) Ζήσης Χατζηβασιλείου (8-1-1930/;), 4) Ἰωάννης Κοκοτάκης (;), 5) Ἰωάννης Πετρίδης (1-12-1931/2-4-1932), 6) Νικόλαος Δάμτσας (24-5-1932/20-4-1933), 7) Ἀλέξανδρος Τσορμπατζῆς (9-5-1933/24-8-1933), 8) Περικλῆς Νούλης (24-8-1933/15-5-1937), 9) Κωνσταντῖνος Βαλτῆς (20-5-1937/26-6-1937), 10) Ἀνδρέας Πανουργιάς (11-7-1937/8-12-1938), 11) Ἀριστείδης Φωκᾶς (8-12-1938/6-3-1941), 12) Βασίλειος Κορφωτάκης (9-7-1941/26-1-1944), 13) Δημήτριος Παπαδημητρίου (17-3-1945/;), 14) Παναγιώτης Παναγιωτᾶκος (16-9-1948/15-6-1950), 15) Κωνσταντῖνος Παπακυριακοῦ (15-6-1950· δώσας τὸν ὄρκον παρητήθη καὶ δὲν ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν), 16) Νικόλαος Κουράσης (1950/1952), 17) Κωνσταντῖνος Κωνσταντόπουλος (1952/1964), 18) Ἐμμανουὴλ Ρούνης (1964/1967), 19) Σταῦρος Παπαδάτος (14-8-1967 καὶ ἐξῆς).

ἐντὸς ἀγκυλῶν παραπομπῶν εἰς ἕτερα λήμματα, ὅσάκις ταῦτα συσχετίζονται.

Ἐναμφιβόλως ἡ παροῦσα βιβλιογραφία παρουσιάζει ἐλλείψεις καὶ κενά. Τὸ ἄχαρες τῶν βιβλιογραφικῶν προσπαθειῶν ἐπιδεινοῦται ὅταν ὁ βιβλιογράφος εἰς πενιχρὰς μόνον βιβλιοθήκας δύναται νὰ προστρέξῃ, ὡς λ.χ. τὰς ἐν Ἑλλάδι. Ἐναφέρομεν χαρακτηριστικῶς ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐνθα ἐγένετο ἡ βασικὴ ἐργασία, δὲν εὑρίηται πλήρης σειρά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ προσφάτως, ἔτι, ἐκδοθέντων περιοδικῶν, ὡς τῆς πολυτίμου δι' ἄθωνικὰς ἐνασχολήσεις «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης», οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ σπαράγματα ἔτι αὐτοῦ τούτου τοῦ πρώτου νομικοῦ περιοδικοῦ τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης, τῆς «Νομικῆς Ἐπιθεωρήσεως», εἰς ἣν, Κύριος οἶδε, τί πιθανῶς θὰ ἐδημοσιεύθη περὶ Ἁγίου Ὀρους. Εἰς τὴν πτωχείαν τῶν βιβλιοθηκῶν πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ ἀταξία περὶ τὴν ἔγκαιρον κυκλοφορίαν τῶν περιοδικῶν ἐκδόσεων. Αἱ γραμμαὶ αὗται χαράσσονται κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἔτους 1971, καθ' ὃν χρόνον αἱ ἐν περιλήψει ἀποφάσεις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους τοῦ ἔτους 1969 δὲν ἐδημοσιεύθησαν εἰσέτι. Μῆρος τῶν ἐλλειπόντων ἐκ Θεσσαλονίκης βιβλίων καὶ περιοδικῶν ἀνευρέθη εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῆς ἐν Βελγίῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Chevetogne, τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ρώμης. Οἱ συλλέκται τῆς παρούσης βιβλιογραφίας ἐκφράζουν θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τὰς ἐριτίμους κυρίας Θεοδώραν Βλαχοπούλου, τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, καὶ Πηνελόπην Στεργιάδου, τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης, διὰ τὴν πολῦτιμον βοήθειαν ἣν παρέσχον αὐτοῖς, ὡς καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς· τοὺς κ.κ. Διαμαντὴν Δῶδον, τέως πάρεδρον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ Κωνσταντῖνον Κεραμέα, ὑφηγητὴν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου, θέσαντας εἰς τὴν διάθεσίν των τὰς προσωπικὰς βιβλιοθήκας των· τοὺς κ.κ. Ἰωάννην Μισαηλίδην, δικαστικὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἰωάννην Παλαμήδην καὶ Κωνσταντῖνον Παπουλίδην, διευθυντὴν τοῦ Π.Κ.Μ.Σ. τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, διὰ τὰς ἐξυπηρετήσεις των. Χάριτες ὀφείλονται ὡσαύτως εἰς τὴν ὑπεύθυνον τοῦ τμήματος ἐκδόσεων τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν δ. Μαρίαν Βαφειάδου καὶ τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων καὶ ἐκ τῶν διευθυντῶν τοῦ περιοδικοῦ «Μακεδονικά» κ. Στέφανον Ἰ. Παπαδόπουλον διὰ τὴν στοργὴν μεθ' ἧς περιέβαλον τὴν ἐργασίαν μας.

Ἐὰν ἡ παροῦσα βιβλιογραφία θεωρηθῇ ἀξία νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ corpus τῶν ὀλιγαριθμῶν ἐλληνικῶν νομικῶν βιβλιογραφιῶν καὶ βοηθήσῃ τοὺς περὶ τὸ Ἁγιον Ὀρος ἀσχολουμένους, οἱ συντάκται αὐτῆς θὰ αἰσθανθοῦν τὴν μεγάλην ἱκανοποίησιν ὅτι ἡ ταπεινὴ ἐργασία των δὲν ἐγένετο ἐπὶ ματαίῳ.

Α'. ΜΕΛΕΤΑΙ

1. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός, Ἀρχιμ., Ἡ Ἱερὰ Ἐπιστασία τοῦ Ἁγίου Ὄρους. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 6 (1922) 292-297, 309-311.
2. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός, Ἀρχιμ., Σχέσεις Ἀστυνομίας Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἱερᾶς Ἐπιστασίας. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 6 (1922) 431-432.
3. Ἀλιβιζᾶτος, Ἀ. Σ., Ἄς προσέξωμεν τὸ Ἅγιον Ὄρος. Μεταβολαὶ ἀπαράιτητοι καὶ μεταβολαὶ περιτταί. «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» 12 (1962), τχ. 132, σ. 7, 22, τχ. 133, σ. 7, 18.
4. Ἀντικανονικαὶ ἐνέργειαι ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Χιλιανδαρίου. «Ὁρθοδοξία» 8 (1933) 118-121, 9 (1934) 270-271.
5. Ἀντωνόπουλος, Ν. Α., Ἡ συνταγματικὴ προστασία τοῦ ἀγιορειτικοῦ καθεστώτος. Ἀθῆναι 1958.
6. Antonopoulos, N. A., La juridiction civile des autorités athonites. «Revue Hellénique de Droit International» 19 (1963) 236-245.
7. Antonopoulos, N. A., La condition internationale du Mont Athos. «Le Millénaire du Mont Athos, 963-1963. Études et Mélanges» 1 (Chevetogne 1963) 381-405.
8. Ἀξιωτίδης, Π., Τὸ Ἅγιον Ὄρος· ὀργάνωσις καὶ σημασία αὐτοῦ. «Παναθήναια» 25 (1913) 179-183.
9. Βαμβέτσος, Ἀλ., Τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἡ ἐλληνικὴ πολιτικὴ. Ἀθῆναι 1917.
10. Βαμβέτσος, Ἀλ., Εἰσήγησις περὶ Ἁγίου Ὄρους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. «Ἐστενογραφημένα Πρακτικὰ Ἐπιτροπῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος» 1 (Ἀθῆναι 1948) 255-257.
11. Βησσαρίων Γρηγοριάτης, Ἀρχιμ., Περὶ αὐτονομίας καὶ προνομίων τοῦ Ἁγίου Ὄρους. «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 18 (1953) 5-12. [2 ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ (Μακεδονίας) Γ. Ἀλεξανδροπούλου τῆς 20-7-1921 πρὸς τὸν Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸν Παπανδρέου (σ. 10-11) καὶ τὴν Ἱ. Κοινότητα (σ. 12)].

12. Βησσαρίων Γρηγοριάτης, Ἄρχιμ., Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα τοῦ Ἁγίου Ὑρους. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 19 (1954) 116-119, 163-167, 212-215, 274-279. Ἀνάτυπον: Θεσσαλονίκη 1964.
13. Γαβριήλ Διονυσιάτης, Ἄρχιμ., Ἀγιορειτικὴ ἱστορία 55 ἐτῶν. «Ἐπετηρὶς Ἀθωνιάδος Σχολῆς», Ἀθῆναι 1966, 59-74.
14. Γαβριήλ Διονυσιάτης, Ἄρχιμ., Νομικὴ θέσις τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὑρους ἀγροτικῶν κτημάτων αὐτοῦ «μετοχίων». «Ὁ Ὑσσιος Γρηγόριος» (1968), τχ. 24, 892-896.
15. Γαβριήλ Σταυρονικητιανός, Ἡ Ἐπιστασία τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὑρους. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 12 (1928) 331-348, 441-458.
16. Γαβριήλ Σταυρονικητιανός, Ἡ Ἐπιστασία τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὑρους-Ἀθῶ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1783-1928 χρηματίσαντες Ἐπιστάται. Θεσσαλονίκη 1928.
17. Γενικοὶ Κανονισμοὶ τοῦ Ἁγίου Ὑρους-Ἀθῶ. Κωνσταντινούπολις 1912. [Σ. 40: Ἐξεδόθη κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1913. Ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἐπιτρόπου Κωνσταντινουπόλεως Κυριάκου Ζαχαριάδου τοῦ Ξηροποταμηνοῦ].
18. Γιούπης, Ἰ., Δικαστικὴ δικαιοδοσία μοναστηριακῶν ἀρχῶν Ἁγίου Ὑρους. «Τιμητικὸς Τόμος ὑπὲρ Ἀντωνίου Ζηλήμονος», Ἀθῆναι 1939, 33-48.
19. Γιούπης, Ἰ., Ἡ ἀπονομὴ δικαιοσύνης ἐν Ἁγίῳ Ὑρει. ΑΕΚΔ 4 (1949) 3-27.
20. Δασκαλάκης, Γ. Δ., Ἡ συνταγματικότης τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσόδου γυναικῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὑρος. «Νέα Ἑστία» 75 (1964) 98-110.
21. Δεντάκης, Β. Λ., Ἡ διοργάνωσις τῆς μοναχικῆς πολιτείας τοῦ Ἁγίου Ὑρους. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία» 13 (1954) 521-534.
22. Ἐκκλησιαστικὴ τάξις ἐν Ἁγίῳ Ὑρει. ΑΠΞ 1952, τχ. 28-29, 428-437.
23. Ἐλευθεριάδης, Ν. Π., Μοναστηριακαὶ γαῖαι. Γαῖαι καὶ δάση Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὑρους. Μελέτημα ἐκ τε τοῦ ἱεροῦ μουσουλμανικοῦ δικαίου, τῆς τουρκικῆς ἱστορίας καὶ νομοθεσίας καὶ τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ δικαίου. Ἀθῆναι 1939.
24. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς ΙΣΜΜ τοῦ Βατοπεδίου. Θεσσαλονίκη 1915.
25. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς ΙΣΜΜ τοῦ Βατοπαιδίου 1927. Καβάλλα 1927.
26. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὑρει-Ἀθῶ ἱεροῦ κοινοβίου τοῦ Ὑσίου Γρηγορίου. Θεσσαλονίκη [1927].

27. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς ΙΣΜΜ «τῶν Ἰβήρων». Θεσσαλονίκη 1915.
28. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς ΙΚΜ τοῦ Κωνσταμονίου. Ἀθήναι 1929.
29. Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς ΙΜ Μεγίστης Λαύρας. Καρυαί 1933.
30. Ζήσης, Α. Α., Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους. ΜΕΕ 2 (1927) 337-339.
31. Ζωγράφος, Δ. Λ., Γεωργικὸι νόμοι τοῦ Ἁγίου Ὁρους. ΜΕΕ 2 (1927) 340-341.
32. Ἡ ἄγκυρα τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἰδρυσις καὶ Καταστατικὸν Ἱεροῦ Συνδέσμου Ζηλωτῶν Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν. Ἀθήναι 1926, 16-4-1926 (π. ἡμ.). ἄρθρα 22.
33. Ἠλιάκης, Ἰ. Γ., Οἱ ἀγιορειτικοὶ θεσμοί. Ἀθήναι 1938.
34. Θηβαῖος, Χ., Εἰσήγησις περὶ Ἁγίου Ὁρους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. «Ἐστενογραφημένα Πρακτικὰ Ἐπιτροπῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος» 1 (Ἀθήναι 1948) 253-255.
35. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, (Μητροπολίτης, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων), Τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἔργα καὶ ἡμέραι, τ. Β', Βόλος 1948, 540-543.
36. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, Τὰ ἐν Ἑλλάδι μετόχια τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἔνθ. ἀν., 786-788.
37. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, Ἡ διοίκησις τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἔνθ. ἀν., τ. Γ', Βόλος 1950, 204-206. [Πρώτη δημοσίευσις: «Νέα Σιών» 7 (1910) 76-85].
38. Ἰεζεκιήλ ὁ ἀπὸ Βελανιδίας, Ὁ ἔλεγχος τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπὸ τοῦ κράτους, ἔνθ. ἀν., τ. Δ', Βόλος 1951, 24-25.
39. Ἰωακείμ Ἰβηρίτης, Ἀγιορειτικὴ Πολιτεία. «Ὁ Ἄθος» ἔτος Α', τχ. 5 καὶ 6. Ἀνάτυπον: Θεσσαλονίκη 1921.
40. Κανονισμοὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος [ἄρθρα 104], Ἱερᾶς Δισενιαυσίου Συνάξεως [ἄρθρα 20] καὶ Διπλῆς τοιαύτης [ἄρθρα 15], ἐκδιδόμενοι εἰς τύπον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω. Ἁγιον Ὁρος 1933.
41. Καραβοκυρός, Μιλτ., Τοῦ Ἁγίου Ὁρους τὰ δίκαια καὶ προνόμια. Ἀνασκευὴ τοῦ ὑπομνήματος Ρώσων τινῶν κελλιωτῶν μοναχῶν κατὰ τοῦ προνομιακοῦ καθεστῶτος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Κωνσταντινουπόλις 1913.

42. Κοζύρης, Θ. Ν., Σύλλεξις ἀποφάσεών τινων ἐπὶ τοῦ Δικαίου τῶν Μοναχῶν. ΑΕΚΔ 19 (1964) 97-104.
43. Κότσιανος, Στ. Α., Τὸ «ἄβατον τοῦ Ἁγίου Ὁρους» ἀπὸ ποινικῆς ἀπόψεως. «Ἁρμενόπουλος» 8 (1954) 724-732.
44. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Νέοι καθεστωτικοὶ ἀγῶνες ἐν Ἁγίῳ Ὁρει. Τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς Συνάξεως. Ρῆξις τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος πρὸς τὸν Διοικητήν. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 15 (1950) 73-82, 157-161. [Βλ. ἀρ. 45, 115, 218].
45. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Ἐπισημείωσις διὰ τὴν Διπλῆν Σύναξιν. [Συνέχεια τοῦ προηγουμένου ἄρθρου]. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 15 (1950) 221-223.
46. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τοῦ θεσμοῦ τῆς «Διπλῆς Συνάξεως». Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἁθῶ. Σπουδαία γνωμοδότησις. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 16 (1951) 79-94.
47. Κουρίλας Λαυριώτης, Εὐλόγιος, Ὁ θρίαμβος τοῦ ὑπὲρ τῆς «Διπλῆς Συνάξεως» ἀγῶνος. Πρᾶξις ἀξιομνημόνευτος τῆς Α' ἐφετεινῆς Διςενιασίου Συνάξεως. «Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» 17 (1952) 286-303.
48. Κτενᾶς, Χριστόφ., Ἄρχιμ., Ἀναίρεσις τῶν, ἐν τῷ ἀπὸ 12 Μαΐου τρέχοντος ἔτους εἰς τὴν Πρεσβευτικὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου ὑποβληθέντι ὑπομνήματι τῶν Ρώσων Κελλιωτῶν, ἀναφερομένων ἀντικανονικῶν καὶ ἀνατρεπτικῶν τοῦ ὄλου ἡμῶν καθεστῶτος προτάσεων, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ΙΚ τοῦ Α.Ο., γαλλιστὶ μὲν τῇ αὐτῇ Πρεσβευτικῇ Συνδιασκέψει, τοῖς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῖς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ τοῖς ἐν Θεσσαλονίκῃ κ.κ. Προξένοις τῶν αὐτῶν Μ. Δυνάμεων, ἑλληνιστὶ δὲ τῇ Α. Ἐξοχότητι τῷ Προέδρῳ τῆς Ἡμετέρας Σεβαστῆς Κυβερνήσεως κ.κ. Ἐλευθερίῳ Βενιζέλῳ καὶ τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῷ. Θεσσαλονίκη 1913. [Βλ. καὶ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 3 (1919) 893-894].
49. Κτενᾶς, Χριστόφ., Ἄρχιμ., Ὑπόμνημα τῆς ΙΚ τοῦ Α.Ο. ὑποβληθὲν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Γερμανῷ τῷ Ε' καὶ τῇ περὶ αὐτὸν Ἁγία καὶ Ἱερᾶ Συνόδῳ κελεύσει τῆς ΙΚ. Κωνσταντινούπολις 1914. [Κατὰ τὸν Κτενᾶν (Ἄπαντα τὰ ἐν Α.Ο. Ἱ. Καθιδρύματα, σ. 39) τὸ ὑπόμνημα τοῦτο δὲν ἀπεστάλη ἐν τέλει εἰς τὸν Πατριάρχην].
50. Κτενᾶς, Χριστόφ., Ἄρχιμ., Νεώτεροι πηγαὶ πρὸς καθορισμὸν τῶν θεσμῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» 2 (1918) 362-366, 489-492, 557-561, 3 (1919) 670-685, 793-808, 889-895, 4 (1920) 264-267, 378-380, 447-454, 488-490, 563-569, 615-626, 695-710, 775-779.

51. Κώνστας, Γ., Ἁγιον Ὄρος. «Λεξικὸν Νομικῆς» 1 (Ἀθῆναι 1959) 17-18.
52. Μαυρουδῆς, Εὐστρ., Ἁγιον Ὄρος. Ἀκρόπολις καὶ κιβωτὸς τῆς Ὀρθοδοξίας. Τὸ νομικὸν αὐτοῦ καθεστῶς. «Ἐπιστημονικὴ Ἑπετηρὶς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης», 15 (1968), Προσφορὰ εἰς Παναγιώτην Β. Δερτιλῆν, 125-137.
53. Μεταξάκης Μελέτιος, μητροπ. Κιτίου, Αἱ τάξεις τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἰδρυμάτων. «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ» 1913, τχ. 15 Δεκεμβρίου.
54. Μισθωτήριον τῶν ἐν Χαλκιδικῇ ἀγιορειτικῶν μετοχιῶν ὑπ' ἀριθμ. 81016/8-4-1924 τοῦ συμβολαιογράφου Ἰ. Γ. Οἰκονομοπούλου. Ἀθῆναι 1924. [Βλ. καὶ Βησσαρίωνος, Τὸ μετοχιακὸν ζήτημα, σ. 7-9].
55. Μοσχόπουλος, Ν., Ἁγιον Ὄρος. Ὄργανισμός, διοικήσεις, δίκαιον. ΜΕΕ 2 (1927) 332-337.
56. Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ αἱ ἐξ αὐτοῦ ἀδικίαι κατὰ τῶν κελλιωτῶν. Ἀθῆναι 1931.
57. Παναγιωτᾶκος, Π. Ἰ., Ἡ ὀργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει-Ἀθῶ. Ἑρμηνεία τοῦ ἰσχύοντος δικαίου κατὰ τὸ Σύνταγμα, τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἁγίου Ὄρους τῆς 10-5-1924 καὶ τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 10/16 Σεπτεμβρίου 1926. ΑΕΚΔ 4 (1949) 79-192. Ἀνάτυπον: Ἀθῆναι 1949.
58. Παναγιωτᾶκος, Π. Ἰ., Ἁγιον Ὄρος. Διοικητικὴ Νομολογία. ΑΕΚΔ 4 (1949) 233-242. [Τρεῖς ἀποφάσεις τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Π. Ἰ. Παναγιωτᾶκου, ἔτους 1949. Βλ. ἀρ. 116, 117, 118].
59. Παναγιωτᾶκος, Π. Ἰ., Ἀθῶς. Ὄργάνωσις τῆς μοναχικῆς πολιτείας. Ὄργάνωσις τοῦ μοναχικοῦ βίου. «Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια» 1 (1962) 889-926.
60. Παπαδάτος, Στ. Ἰ., Αἱ νομικαὶ βάσεις τῆς ἀγιορειτικῆς πολιτείας. «Ἡπειρωτικὴ Ἑστία» 8 (1959) 652-660, 795-803, 882-889, 967-977. Ἀνάτυπον: Ἰωάννινα 1959.
61. Παπαδάτος, Στ. Ἰ., Αἱ σλαβικαὶ διεισδύσεις ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν πολιτικαὶ καὶ νομικαὶ συνέπειαι. «Ἡπειρωτικὴ Ἑστία» 9 (1960) 22-33, 123-131, 186-191, 292-300, 382-388, 485-492, 582-588, 717-725, 802-810, 917-924, 10 (1961) 16-21, 115-124, 210-217, 322-330, 403-409, 499-506, 623-637, 789-796, 883-887. Ἀνάτυπον: Ἰωάννινα 1961.
62. Παπαδάτος, Στ. Ἰ., Ἡ ἰθαγένεια τοῦ ἀλλογενοῦς ἀγιορείτου μοναχοῦ. Ἐπιθ. Δ.Δ.Δ.Δ. 5 (1961) 273-286.

63. Παπαδάτος, Στ. Ί., Νομοθέτησις «κατὰ παραπομπήν» ἐν τῷ ἀγιορειτικῷ δικαίῳ. ΑΕΚΔ 17 (1962) 28-38, 115-125. Ἀνάτυπον: Ἀθήναι 1962.
64. Παπαδάτος, Στ. Ί., Ἡ πολιτειακὴ θέσις τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἀθήναι 1965.
65. Παπαδάτος, Στ. Ί., Παρατηρήσεις ἐπὶ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τοῦ αὐτοδιοικήτου καὶ ἀναπαλλοτριώτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἐπιθ. Δ.Δ.Δ.Δ. 12 (1968) 151-155. [Σ.τ. Ἐ. 869/1967. Βλ. ἀρ. 151].
66. Παπαδάτος, Στ. Ί., Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀβάτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Θεσσαλονίκη 1969.
67. Παπαθέος, Β. Γ., Κληρονομία μὴ ἐγκαταβιούντων ἐν τῇ Μονῇ ἱερομονάχων. ΝοΒ 6 (1958) 794-796.
68. Papastathis, Ch. K., The Nationality of the Mount Athos Monks of non Greek origin. «Balkan Studies» 8 (1967) 75-86.
69. Papastathis, Ch. K., The Statute of the Athonic Russian Cells' Brotherhood according to the constitutional laws of Mount Athos. «Actes du Premier Congrès International des Études Balkaniques et Sud-Est Européennes» 4 (Histoire XVIII-XIX ss.), Sofia 1969, 523-538. Περίληψις ἐν: «Résumés des Communications du Ier Congrès International des Études Balkaniques et Sud-Est Européennes», vol. «Histoire XXe s.», Sofia 1966, 141-142.
70. Πετρακᾶκος, Δ. Α., Νεαὶ πηγαὶ τῶν θεσμῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος» 9 (1912) 198-211, 10 (1912) 193-209, 405-419, 11 (1913) 35-50, 129-147, 254-275, 385-400, 503-522, 12 (1913) 247-261, 434-449, 13 (1914) 150-165, 376-381. Ἀνάτυπον: Ἀλεξάνδρεια 1915.
71. Πετρακᾶκος, Δ. Α., Τὸ Μοναχικὸν Πολίτευμα τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἀθῶ. Ἀθήναι 1925.
72. Πετρακᾶκος, Δ. Α., Ἀθῶς ἢ Ἁγιὸν Ὁρος. Γ' Καθεστῶς Ἱερόν. «Ἐγκυκλοπαιδεία Ἐλευθερουδάκη» 1 (1927) 433-434.
73. Προσοχὴ εἰς τὸ Ἁγιὸν Ὁρος. Ἀνάγκη νομοθετικοῦ διακανονισμοῦ τοῦ καθεστῶτος αὐτοῦ. Ἀθήναι 1926. [Σ. 1-48, Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις περὶ κυρώσεως Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Σ. 48-50, Σχέδιον ψηφίσματος περὶ τῶν προνομίων καὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Σ. 51-62, Σχέδιον Ν.Δ. Σ. 63-98, Καταστατικὸς Χάρτης Ἁγίου Ὁρους μετ' Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς συντάξεως τούτου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀθ. Εὐταξίου καὶ μελῶν Δ. Πετρακάκου, Ἀ. Ἀλιβιζάτου, Ἰ. Στεφανίδου, Ἀ. Παπαδοπού-

λου, Ἰ. Τράκα καὶ Γέροντος Εὐλόγιου Ἁγιοπαυλίτου, ἀντιπροσώπου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Σ. 106-107, Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Ἁγίου Ὁρους πανοσιολογίωτατον Ἰγνατίον Βατοπαιδινόν, ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Μαρτίου 1924, Ὁ Πρόεδρος: Ἄλ. Παπαναστασίου, Ὁ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργός: Ἀ. Μπακάμπασης. Σ. 107-109, Τὸ Β. Δ. (βλ. ἀρ. 87) περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας ὅπως ὑπογράψῃ δύο συμβάσεις μετὰ τῆς Ι. Κοινότητος καὶ τῆς Μονῆς Βατοπεδίου περὶ παραχωρήσεως καὶ ἐκμισθώσεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διαφόρων ἀγροκτημάτων].

74. Συνεργασία Πατριαρχείου, Πολιτείας καὶ Ἁγίου Ὁρους διὰ τὴν ἐν γένει ἀνασυγκρότησιν τοῦ τελευταίου. Αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις. ΑΠΞ 195!, τχ. 14-15, 196-217.
75. Τὸ Κουρελόχαρτο. Ὑπόμνημα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν Γεωργίας ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἰγνατίου Βατοπεδινού. Ἀθῆναι 1928. [Ἀφορᾶ εἰς τὰς συμβάσεις τοῦ 1924 μεταξὺ ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ Ι.Κ. Βλ. ἀρ. 73, 86].
76. Τὸ Μετοχιακὸν Ἁγιορειτικὸν Ζήτημα. Ἀθῆναι 1937.
77. Τσαμακίδης, Ἰ., Περὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει ἰσχῦος τῶν διατάξεων τοῦ ἐνοικιοστασίου. «Θέμις» 59 (1948) 898-899.
78. Τσάτσος, Θ.-Βολονάκης, Μ., Ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ἐν Ἁγίῳ Ὁρει. ΔΕΚΔ 4 (1949) 210-221.
79. Ὑπόμνημα Ἱερᾶς Κοινότητος ἐρμηνευτικὸν τῶν ἄρθρων 161-166 τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους. [Ὑπογραφαί: Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός, Γέρον Εὐλόγιος Ἁγιοπαυλίτης]. Ἐν Ἀθήναις, Ὀκτώβριος 1924.
80. Ὑπόμνημα ὑποβληθὲν τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω καὶ ἐπίσημοι τίτλοι καὶ ἔγγραφα κατεχόμενα ὑπὸ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει ΙΣΜ τοῦ Ξενοφῶντος περὶ τῆς ὀριακῆς διαφορᾶς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ΙΜ Δοχειαρίου. Ἀθῆναι 1930.
81. Ὑπόμνημα Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω διὰ τὰ ἀπαλλοτριούμενα κτήματα ἐν Χαλκιδικῇ. Ἀθῆναι 1966.
82. Χριστοφιλόπουλος, Ἀ. Π., Τὸ ἑλληνικὸν ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον κατὰ τὰ ἔτη 1954 καὶ 1955: [καὶ ἐπ]. «Θεολογία», 28 (1957) 134. [παρ. 68: Τὸ Ἁγιον Ὁρος].

Β'. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑΙ ΠΗΓΑΙ

1912

83. Ὁργανικὴ Διάταξις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ὡς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Μακεδονίᾳ, ὑπ' ἀρ. 587/26-11-1912.

Ὁργανικαὶ Διατάξεις, Ἐγκύκλιοι καὶ Ὁδηγίαι τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ ὡς Ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καταληφθεῖσας μακεδονικαῖς χώραις [Κ. Δ. Ρακτιβάν]. Θεσσαλονίκη 1913, σ. 35.

[Διοικητικὴ ὑπαγωγή τοῦ τέως τουρκικοῦ καζᾶ Ἁγίου Ὀρους εἰς Νομὸν Θεσσαλονίκης].

1913

84. Ὁργανικὴ Διάταξις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ὡς Ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Μακεδονίᾳ, ὑπ' ἀρ. 1709/28-1-1913.

Ὁργανικαὶ Διατάξεις, Ἐγκύκλιοι καὶ Ὁδηγίαι τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ ὡς Ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καταληφθεῖσας μακεδονικαῖς χώραις [Κ. Δ. Ρακτιβάν]. Θεσσαλονίκη 1913, σ. 81-82.

[Ὑπαγωγή Ἁγίου Ὀρους εἰς Εἰρηνοδικεῖον Ἱερισσοῦ].

1923

85. Ν. Δ. 29-9/30-10-1923 «Περὶ Προστασίας τῶν ἐν Ἑλλάδι μειονοτήτων» [Συνθήκη τῶν Σεβρῶν τῆς 28-7/10-8-1920].

Ἐ.τ.Κ. Α' 311/30-10-1923.

[Ἄρθρ. 13: Ἡ Ἑλλὰς ὑποχρεοῦται νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ διατηρήσῃ τὰ ἐκ παραδόσεως δικαιώματα καὶ ἐλευθερίας, ὧν ἀπολαύουσιν αἱ μὴ Ἑλληνικαὶ Μοναστηριακαὶ Κοινότητες τοῦ Ἁγίου Ὀρους, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 62 τῆς Βερολινείου Συνθήκης τῆς 13ης Ἰουλίου 1878].

1924

86. Συμβάσεις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ: α) τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὀρους, δι' ἧς αὕτη χορηγεῖ εἰς τὴν Κυβέρνησιν 200.000 στρέμματα καλλιεργησίμου γῆς διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἀγροτῶν προσφύγων ἐν Χαλκιδικῇ, β) τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπεδίου περὶ τῆς λίμνης Μπουροῦ (Πόρτο Λάγο).

Ἐκκλησία 1 (1923-1924) 414, 430-431.

[βλ. ἀρ. 73, 120, 182, 183].

87. Ν.Δ. 8/10-4-1924 «Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ὑπουργοῦ Γεωργίας διὰ τὴν ὑπογραφήν συμβάσεως μετὰ τῆς Κοινότητος Ἁγίου Ὀρους καὶ Μονῆς Βατοπεδίου».

Έ.τ.Κ. Α' 82/10-4-1924, σ. 499.
 Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα, σ. 7.
 [βλ. ἀρ. 86, 120, 182, 183].

1926

88. Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. ἄρθρα 106-109.
 ΚΘ 1821-1831, 1 (Ἀθῆναι 1932) 412.
 Ἡλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1960, σ. 356-357.
 [βλ. ἀρ. 91].
89. Ν.Δ. 2/3-9-1926 «Περὶ διακανονισμοῦ ἀποζημιώσεως διὰ τὰ ἀπαλλοτριω-
 θέντα ἀγροκτῆματα Μονῶν Ἁγίου Ὁρους».
 Έ.τ.Κ. Α' 292/3-9-1926.
 [βλ. ΜΕΕ, 1, «Ἄθως», σ. 341].
90. Ν. Δ. 10/16-9-1926 «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10-5-1924 Καταστατικοῦ
 Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους».
 Έ.τ.Κ. Α' 309.
 ΚΘ 13 (1925-1926) 903-923.
 Λεξικὸν Νομικῆς, Διοικήσεως καὶ Ἀστυνομίας, τ. Α', Ἀθῆναι (1930-1931),
 79-84.
 [βλ. καὶ «Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους προσηρτημένος εἰς τὸ κυ-
 ρωτικὸν αὐτοῦ Ν.Δ. τῆς 10-9-1926», ΚΘ 13 (1925-1926) 907-923.
 Ὡσαύτως, ὁ Κ.Χ.Α.Ο. ἐδημοσιεύθη εἰς:
 α) Δ. Πετρακάκου, Τὸ Μοναχικὸν Πολίτευμα, 164-165.
 β) Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Ὁρθοδοξία» 2 (1927-1928) 176-
 179 (καταχωροῦνται τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἴκου-
 μενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἄρθρα τοῦ Κ.Χ.Α.Ο. καὶ τοῦ Ν.Δ.
 10/16-9-1926).
 γ) Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω. (Αὔξ. ἀρ. ἐκδ. 2). Τὸ πρῶ-
 τον ἐκδιδόμενος παρὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω. Ἁγιον
 Ὅρος 1931, σ. 108.
 δ) Λεξικὸν Νομικῆς, Διοικήσεως καὶ Ἀστυνομίας, τ. Α', Ἀθῆναι (1930-1931),
 84-101.
 ε) Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω ἐκδιδόμενος τὸ δεύτερον παρὰ
 τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω. Ἀθῆναι 1958, σ. 108.
 στ) Τὸ τελευταῖον Τυπικόν. Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω.
 «Ἀθωνικὴ Πολιτεία», Θεσσαλονίκη 1963, 110-149].

1927

91. Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τῆς 3ης Ἰουνίου 1927. ἄρθρα
 109-112.
 ΚΘ 1821-1931, 1 (Ἀθῆναι 1932) 477-478.
 Ἡλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1960, σ. 395-396.
 [βλ. ἀρ. 101].

1930

92. Νόμος 4716/13.18-5-1930 «Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περὶ διακανονισμοῦ ἀποζημιώσεως διὰ τὰ ἀπαλλοτριωθέντα ἀγροκτῆματα τοῦ Ἁγίου Ὄρους».
Ἐ.τ.Κ. Α' 172/18-5-1930.
ΚΘ 1821-1931, 11 (Ἀθῆναι 1934) 604.
ΚΘ 1930, 382.
[βλ. καὶ Πρ. Δ. 5/23-7-1932 «Περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθμ. 5496, ἄρθρ. 73 κέ.].

1932

93. Νόμος 5377/6.8-4-1932 «Περὶ ἐκτιμῆσεως καὶ πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν Ἱ. Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους».
Ἐ.τ.Κ. Α' 108/8-4-1932.
ΚΘ 1932, 235-237.

1933

94. Ν.Δ. 4/10-4-1933 «Περὶ τοῦ τύπου ὁμολογιῶν καὶ τοῦ τρόπου πληρωμῆς τῶν τόκων αὐτῶν τοῦ δυνάμει τοῦ Ν. 5377 ἐκδοθέντος δανείου 6% 1931 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐθνικὸν Ἀγορευτικὸν Δάνειον».
Ἐ.τ.Κ. Α' 91/10-4-1933.
Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα, σ. 18-20.
95. Ν.Δ. 20/22-7-1933 «Περὶ κυρώσεως ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς καθοριζούσης τὴν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς καὶ περὶ διαφόρων δασμολογικῶν διευκολύνσεων ἐπὶ ἐκκρεμοτήτων, κλπ.».
Ἐ.τ.Κ. Α' 206/22-7-1933.
ΚΘ 1933, 96-102.
[Τὸ ἄρθρ. 15 τροποποιεῖ τὸ ἄρθρ. 2, παρ. 1 τοῦ Ν.Δ. τῆς 10/16-9-1926. βλ. καὶ Ν. 5852/12.13-10-1933 «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1933. Ν.Δ. «περὶ κυρώσεως τῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῆς καθοριζούσης τὴν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς κλπ.», ἄρθρ. 9, δι' οὗ καταργεῖται τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀνωτέρω Ν.Δ. (Ἐ.τ.Κ. Α' 307/13-10-1933. ΚΘ 1933, 212)].
96. Ν.Δ. 6/14-11-1933 «Περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Ν. 5377/1932».
Ἐ.τ.Κ. Α' 349/14-11-1933.
Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα, σ. 20-21.

1934

97. Νόμος 6010/29.31-1-1934 «Περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 41/31-1-1934.

ΚΘ 1934, 84-85.

Ἄ. Σαμπάνη-Σ. Τσαούση, Ἀστυνομικοὶ Κώδικες, 5 (Ἀθήναι 1934) 2523-2524.
[Περὶ διορισμοῦ καὶ προσόντων Διοικητοῦ Α.Ο.]

98. Ν.Δ. 11/16-5-1934 «Περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 5377 ἐξευρισκομένων τόκων τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀγιορειτικῶν μετοχίων, τοῦ διὰ τοῦ Ν. 5456 καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς τούτου ὑπ' ἀριθ. 102247/1932 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιβληθέντος περιορισμοῦ τοῦ τόκου κατὰ 25 %».

Ἐ.τ.Κ. Α' 162/16-5-1934.

ΚΘ 1934, 610-611.

Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα, σ. 21-22.

99. Νόμος 6242/13.14-8-1934 «Περὶ ἐγκρίσεως προκαταβολῆς πρὸς τὴν Α.Ε. «Τέκτων» καὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν δημοσίου χρέους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 265/14-8-1934.

ΚΘ 1934, 610-611.

[Προσθήκη εἰς ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 5377/1932 διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 παρόντος Ν.]

1935

100. Α.Ν. τῆς 14/14-10-1935 «Περὶ ἐφαρμογῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει τῆς περὶ οἰνοπνεύματος νομοθεσίας».

ΚΘ 1935, 660-661.

101. Ζ' Συντακτικὴ Πρᾶξις τῆς 28-29 Ὀκτωβρίου 1935 «Περὶ διατηρήσεως ἐν ἰσχύι διατάξεων τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927».

Ἐ.τ.Κ. 497/29-10-1935.

ΚΘ 1935, 707.

[Καταργηθέντος τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας (3-6-1927) καὶ ἐπαναφερθέντος ἐν ἰσχύι τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 (διὰ τοῦ ἀπὸ 10-10-1935 Ψηφίσματος τῆς Ε' Συντακτικῆς Συνελεύσεως), διατηροῦνται ἐν ἰσχύι τὰ ἄρθρ. 109-112 (Διοίσεις τοῦ Α.Ο.) θεωρούμενα ὡς μηδέποτε καταργηθέντα].

1937

102. Α.Ν. 758/6-6. 2-7-1937 «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. 6010 τῆς 29-1-1934 περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 254/2-7-1937.

ΚΘ 1937, 537.

[Βλ. ἄρ. 97].

1941

103. Ν.Δ. 288/12. 17-7-1941 «Περὶ συστάσεως θέσεως διευθυντοῦ παρὰ τῆ

διοικήσει τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ διαβαθμίσεως τοῦ διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 239/17-7-1941.
ΚΘ 1941, 312.

1942

104. Φέλντ Κομμαντατοῦρ Θεσσαλονίκης. Κοινοποιήσις διαταγῆς τῆς Φέλντ Κομμαντατοῦρ Θεσσαλονίκης ὑπ' ἀριθμ. 59/1-8-1942 «Περὶ ἀπαγορεύσεως ἐπισκεπτῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἄνευ ἀδείας τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος».

Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη 10 (1945) 18-19.

105. Ν.Δ. 1262/7-3. 25-4-1942 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. 6010/1934».

Ἐ.τ.Κ. 100/25-4-1942.

Κ. Σιφναίου, Πανδέκται Νέων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, 12 (1942) 439-440.

1944

106. Νόμος 1804/5. 19-9-1944 «Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ Ν. 6242 καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ δασῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 203/19-9-1944.

ΚΘ 1944, 184.

1945

107. Α.Ν. 491/30.31-7-1945 «Περὶ παροχῆς ἐνισχύσεως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς Ἁγιορειτικὰς Μονάς».

Ἐ.τ.Κ. Α' 199/31-7-1945.

ΚΝ 1945, 310.

Ἁθ. Παναγιώτου, Τὸ Ἄξιον Ἔστιν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σ. 150, (ἀρθρ. 2).

1946

108. Σχέδιον Κανονιστικῆς Διατάξεως ἀγροτικῆς καὶ δασικῆς ἀσφαλείας τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἁθῶ ἀπὸ 11-5-1946.

Ἱεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Δ', Βόλος 1951, σ. 71-72.

1947

109. Α.Ν. 324/19-4-1947 «Περὶ ἀναπροσαρμογῆς ἐνίων περιοδικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου».

Ἐ.τ.Κ. 82/19-4-1947.

Ἁθ. Παναγιώτου, Τὸ Ἄξιον Ἔστιν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σ. 151 (μετὰ τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Βουλευτοῦ Τρικάλων Ἁλ. Βαμβέτσου).

[Βλ. Σχέδιον ἀπὸ 25-9-1946 μετ' Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν Δημ. Χέλμη (5-8-1946) καὶ Ἐκθέσεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ (23-9-1946) εἰς: Ἱεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Δ', Βόλος 1951, σ. 38-42].

110. Ἀπόφασις Μονίμου Ὑφυπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 35668/21. 28-8-1947 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ προστασίας, συντηρήσεως καὶ ταξινομήσεως τῶν κειμηλίων, βιβλιοθηκῶν καὶ ἀρχείων τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω».

Ἐ.τ.Κ. Β' 123/28-8-1947.

[Κατὰ τὸ ἀρθρ. 42 τοῦ Ν.Δ. 10/16-9-1926. Βλ. ΑΠΞ 1955, τχ. 52, σ. 95].

111. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 35669/21. 28-8-1947 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ ρυθμίσεως σχέσεων μεταξὺ κυριάρχων Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαρωμένων Κελλίων».

Ἐ.τ.Κ. Β' 123/28-8-1947.

1948

112. Σχέδιον Συντάγματος τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς. Ἄρθρα 137-140. Ἡλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1960, σ. 548-549.

113. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 50774/2. 15-11-1948 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ ἀγρασφαλείας ἐν Ἁγίῳ Ὁρει».

Ἐ.τ.Κ. Β' 190/15-11-1948.

ΚΝ 1948, 767-768.

[Βλ. ἀρ. 132, 133].

1949

114. Σχέδιον Συντάγματος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΞΗ' Ψηφίσματος. Ἄρθρ. 103. Ἐστενογραφημένα Πρακτικά τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος (Ψήφισμα ΞΗ'). Ἀθῆναι 1953, σ. λη', σγ', 27.

115. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπ' ἀρ. 388/31-5-1949. Νομικὴ ὑπόστασις «Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως» Ἁγίου Ὁρους.

Θέμις 64 (1953) 428 [Δημοσιεύεται εἰς γνωμοδότησιν Θ. Τσάτσου, βλ. ἀρ. 218. Ἐπίσης ἀρ. 44, 45].

116. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπ' ἀρ. 391/1949.

Αὐτοδιοίκητον Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὁρους· διοικητικὴ ἀρμοδιότης Ἱερᾶς Κοινότητος· ἐκλογή προΐσταμένων ἐν κυριάρχῳ Ἱ. Μονῆ· τροποποιήσις Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ κυριάρχου Ἱ. Μονῆς· διοικητικὴ ἐξουσία Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους.

ΛΕΚΔ 4 (1949) 233-236.

117. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπ' ἀρ. 518/1949.

Αὐτοδιοίκητον Ἱ. Μονῶν Ἁγίου Ὁρους· διοικητικὴ ἀρμοδιότης Ἱ. Κοινότητος· ἐκλογή καὶ παῦσις Ἡγουμένου ἐν κυριάρχῳ Ἱ. Μονῆ· ἐκδίκασις ἐκκλησιαστικῶν καὶ πειθαρχικῶν παραπτωμάτων ἀδελφῶν Ἱ. Μονῆς· διοικητικὴ ἐξουσία Γεν. Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους.

ΛΕΚΔ 4 (1949) 237-239.

118. Ἀπόφασις Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπ' ἀρ. 583/1949.

Αὐτοδιοίκησις Ἱ. Μονῶν Ἁγίου Ὁρους· διοικητικὴ ἀρμοδιότης Ἱ. Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους· παραίτησις προϊσταμένου ἐν κυριάρχῳ Ἱ. Μονῆ· δικαίωμα ἀποδοχῆς αὐτῆς μόνον ὑπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς· διοικητικὴ ἐξουσία Γεν. Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους.

ΑΕΚΔ 4 (1949) 240-242.

119. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ὑπ' ἀρ. 89163/26-1. 10-3-1949 «Περὶ ὑπαγωγῆς τῆς περιφερείας Ἁγίου Ὁρους εἰς περιφέρειαν Πταισματοδικείου Ἱερισσοῦ».

Ἐ.τ.Κ. Β' 137/10-3-1949.

ΚΝ 1949, 86.

1951

120. Α.Ν. 1924/27.31-8-1951 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 16/19 Νοεμβρίου 1935 Α.Ν. περὶ ἰχθυοτροφικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς λιμνοθαλάσσης Μπουροῦ-Ξάνθης».

[Ἡ ὡς ἄνω λιμνοθάλασσα ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἀντιδικίας μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἱ. Μ. Βατοπεδίου. Βλ. καὶ ἄρθρ. 72 τοῦ Ν. 6448/1935 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀγροτικῶν Νόμων καὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων 5496 καὶ 5875» καὶ ἀρ. 86, 87, 182, 183 παρόντος].

Ἐ.τ.Κ. Α' 243/31-8-1951.

ΚΝ 1951, 1040.

121. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 24556/23-3. 3-4-1951 «Περὶ ἐπικυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Δισενιαυσίου Συνάξεως Ἁγίου Ὁρους περὶ συντάξεως ταμείου ἐλαιοπαραγωγῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει».

Ἐ.τ.Κ. Β' 59/3-4-1951.

ΚΝ 1951, 404-405.

1952

122. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1952. Ἄρθρον 103.

Ἐ.τ.Κ. Α' 1/1-1-1952.

ΚΝ 1952, 22.

Ἡλ. Κυριακοπούλου, Τὰ Συντάγματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1960, σ. 606.

1953

123. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 20136/ΕΚ/18α/2-2-1953 «Περὶ κυρώσεως τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 17 τῆς ὑπ' ἀρ. 35668/21-8-1947 κυρωθείσης Κανονιστικῆς Διατάξεως».

Ἐ.τ.Κ. Β' 32/17-2-1953.

Γ. Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου, Ὁδηγὸς Ἁγίου Ὁρους Ἄθω, σ. 185.

[Βλ. ΑΠΞ 1952, τχ. 28-29, σ. 447. Ἀπαγόρευσις ἐξαγωγῆς βιβλίων, ἐκτυπωθέντων μέχρι τοῦ 1870. Βλ. ἀρ. 110].

124. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Γεωργίας τῆς 24 Φεβρουαρίου/10 Μαρτίου 1953 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Ἱερᾶς Δισενιαυσίου Συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους».
Ἐ.τ.Κ. Α' 56/10-3-1953.
ΚΝ 1953, 145-147.
[Ἐφορᾶ εἰς τὴν ἀπὸ 24-8-1952 Κανονιστικὴν Διάταξιν «Περὶ συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ προστασίας τῶν δασῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους». Βλ. ΑΠΞ 1952, τχ. 28-29, σ. 446-447].
125. Νόμος 2354/30-3. 2-4-1953 «Περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς».
Ἐ.τ.Κ. Α' 79/2-4-1953.
ΚΝ 1953, 233-234 (μετὰ τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας).
[Βλ. καὶ ΑΠΞ 1953, τχ. 34-35, σ. 543. Ἄρ. 128, 129].
126. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 36564/19-6.10-7-1953 «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 20 τῆς ὑπ' ἀρ. 35668/21-8-1947 κυρωθείσης Κανονιστικῆς Διατάξεως».
Ἐ.τ.Κ. Α' 177/10-7-1953.
ΚΝ 1952, 556.
[Βλ. ἄρ. 110].
127. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀρ. Β. 2611/20-6. 11-7-1953 «Περὶ ἀποσπάσεως περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐκ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐφορίας Χαλκιδικῆς».
Ἐ.τ.Κ. Β' 152/11-7-1953.
ΚΝ 1953, 561.
128. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων καὶ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 59413/18-6. 20-7-1953 «Περὶ κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως, ψηφισθείσης ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Δισενιαυσίου Συνάξεως 12-8-1952 (π. ἡμ.) καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκριθείσης, περὶ τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς».
Ἐ.τ.Κ. Α' 182/20-7-1953.
[Βλ. ΑΠΞ 1954, τχ. 45, σ. 61· τχ. 46-47, σ. 121. Ἄρ. 125, 129].
129. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν τῆς 30-8-1953 «Περὶ ἐπικυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως, ψηφισθείσης ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Δισενιαυσίου Συνάξεως καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκριθείσης, περὶ ἐπιβολῆς φόρου 3 % ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου εἰς Ἁγιον Ὅρος καπνοῦ, ὑπὲρ τῆς Ἀθωνιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς».
Ἐ.τ.Κ. Α' 243/30-8-1953.
[Βλ. Μητροπολίτου Μιλητουπόλεως Ναθαναήλ, Ἡ ἐπαναλειτουργία τῆς Ἀθωνιάδος. «Ἐπετηρὶς Ἀθωνιάδος Σχολῆς», Ἀθῆναι 1966, σ. 9-38, ἐνθα (σ. 27-28) τὸ κείμενον τῆς ἀπὸ 21-8-1952 Κανονιστικῆς Διατάξεως τῆς Ἱερᾶς Δισενιαυσίου Συνάξεως καὶ ἡ κατ' Ἀπρίλιον 1953 γενομένη τροποποίησις. Ἄρ. 125, 128].

130. Ν.Δ. 2623/19. 28-9-1953 «Περί προσθήκης διατάξεως εις τὸ Ν.Δ. τῆς 10-9-1926 περὶ κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Α' 268/28-9-1953.

ΚΝ 1953, 1017 (μετ' Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως)

[Ἡ παράβασις τοῦ περὶ ἀβάτου] τοῦ Α.Ο. ἀρθρ. 186 Κ.Χ.Α.Ο. ἐπισύρει ποινὴν φυλακίσεως. Βλ. ἀρ. 179].

131. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀρ. 23531/11-7. 12-10-1953 «Περί ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀρ. Β. 2611/20-6. 11-7-1953 Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν».

Ἐ.τ.Κ. Β' 233/12-10-1953.

ΚΝ 1953, 1063

[Βλ. ἀρ. 127].

1956

132. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν [ἄνευ ἀριθμ.] ἀπὸ 19-7-1956 «Περί ἀγρασφαλείας ἐν Ἁγίῳ Ὁρει».

Ἐ.τ.Κ. Β' 171/28-8-1956

ΚΝ 1956, 530.

1958

133. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. 4408/6-2. 1-3-1958 «Περί συμπληρώσεως τῆς περὶ ἀγρασφαλείας ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Κανονιστικῆς Διατάξεως ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1948».

Ἐ.τ.Κ. Β' 60/1-3-1958.

ΚΝ 1958, 245.

[Βλ. ἀρ. 113, 132].

1965

134. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ὑπ' ἀρ. 5980/16. 29-10-1965 «Περί κηρύξεως διατηρητέων μνημείων».

Ἐ.τ.Κ. Β' 714/29-10-1965.

1966

135. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀρ. Ε. 5190/12-2-1966 «Περί ἀπαλλοτριώσεως ἀγροτικῶν ἐκτάσεων ἐν τῷ Νομῷ Χαλκιδικῆς πρὸς ἀποκατάστασιν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν καὶ ἀκτημόνων μικρῶν κτηνοτρόφων».

Ἐ.τ.Κ. Δ' 21/12-2-1966.

136. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ὑπ' ἀρ. Ε. 542-2/27-6. 27-7-1966 «Περί κυρώσεως Κανονιστικῆς Διατάξεως περὶ ἐπιβολῆς φόρου 3 % ἐπὶ τῶν μετοχιακῶν μισθωμάτων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους».

Ἐ.τ.Κ. Β' 465/27-7-1966.
ΚΝ 1966, 672.

1968

137. Σχέδιον τοῦ Συντάγματος. Ἄρθρον 113.
Ἐφημερίς «Ἑσπερινή Ὦρα» (Θεσσαλονίκης), φ. 16-3-1968.
138. Τελικὸν Σχέδιον τοῦ Συντάγματος. Ἄρθρον 122. .
Ἐφημερίς «Μακεδονία» (Θεσσαλονίκης), φ. 12-7-1968.
139. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος. Ἄρθρον 122.
Κῶδιξ ΝοΒ 1968, 1028-1029.

1969

140. Ν.Δ. 124/15.17-2-1969 «Περὶ τῆς κατὰ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀσκήσεως ἐποπτείας ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὄρους».
Ἐ.τ.Κ. Α' 28/17-2-1969.
Κῶδιξ ΝοΒ 1969, 200-201.
[Ἐφημερίς «Ὁρθόδοξος Τύπος», φ. 98 τῆς 1-3-1969, ἔνθα (σ. 4) «Διαμαρτυρία Ἁγιορειτῶν Πατέρων» (Καθηγουμένων ΙΜ Ἁγίου Διονυσίου, Γαβριήλ καὶ Ὁσίου Γρηγορίου, Βησσαρίωνος). Ἐφημερίς «Μακεδονία» (Θεσσαλονίκης), φ. 10-11-1970, σ.11, «Ἡ ΙΚ τοῦ Α.Ο. ζητεῖ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Ν.Δ. περὶ ἐποπτείας τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁθῶ. Καταλύει, τονίζει, τὸ αὐτοδιοίκητον τοῦ χώρου»].

Γ'. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας

141. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας 159/1933. Εἰσηγητής: Π. Μερτικόπουλος.
Φυτεῖαι Μονῶν δὲν ἀπαλλοτριοῦνται. Μὴ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 5377/1932 περὶ ὀλοκλήρου ἀπαλλοτριώσεως κτημάτων Μονῶν Ἁγίου Ὄρους.
ΑΕΚΔ 2 (1947) 81 (ἐν περιλήψει).
Ἀποφάσεις Σ.τ.Ε.-Δ.Σ.Κ., 1939, τ. 1 (Ἀθῆναι 1933) 470-473.
142. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Τμῆμα Α', 348/1934. Πρόεδρος: Μιλτ. Ἀγαθόνικος, ἀντιπρόεδρος - πρόεδρος τοῦ Α' Τμ. Εἰσηγητής: Γ. Καλογήρου, πάρεδρος.
Ἐπεξεργασία σχεδίου Κανονιστικοῦ Διατάγματος περὶ ἀλλαγῆς τῶν δυνάμει τοῦ Ν. 5377 ἐξευρισκομένων τόκων τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀγιορειτικῶν μετοχίων. Αἱ ὁμολογίαι τοῦ δυνάμει τοῦ Ν. δανείου ὀνομαστικά, πάγια καὶ ἀναπαλλοτριώτοι καὶ ἔντοκοι πρὸς 6 % ἐχορηγήθησαν εἰς τὰς Ἱ. Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὡς τίμημα τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων αὐτῶν. Τὸ σχέδιον Διατάγματος καλῶς ἔχει ὡς σύμφωνον πρὸς τὴν χορηγηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν.
Βησσαρίωνος Γρηγοριάτου, Τὸ μετοχιακὸν ζήτημα, σ. 22-24.

143. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ὀλομέλεια, 1093/1936. Εἰσηγητής: Σ. Σολιώτης, πᾶρεδρος.
 Ἅγιον Ὅρος· διοικήσις αὐτοῦ· αὐτονομία· ἔκτασις αὐτῆς· ἐσωτερικαὶ καὶ ἐξωτερικαὶ σχέσεις· ἐκλογή ἡγουμένων· ἀνεξέλεγκτον ὑπὸ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας· δὲν ἀποκλείεται κατ' ἀρχὴν ἢ προσφυγὴ κατὰ πράξεων διοικητικῶν τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὁ ἔλεγχος ὅμως δὲν ἐκτείνεται ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους διοικήσιν καθ' ὧν ἀπαράδεκτος ἢ προσφυγὴ. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ θέμα ἐλέγχου τοῦ κύρους ἐκλογῆς Ἡγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς.
 Ἐπιτάσεις Σ.τ.Ἐ. - Δ.Σ.Κ., 1936, τ. 3 (Ἀθῆναι 1937) 846-851.
 Θέμις 48 (1937) 65-74 (μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Εἰσηγητοῦ Σ. Σολιώτη, πᾶρεδρου).
 [Ἀφορᾶ εἰς τὴν Ἱ. Μ. Διονυσίου καὶ τοὺς Ἡγουμένους Καισάριον καὶ Γαβριήλ. Βλ. Ἰρένικον 1937, 171-173].
144. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Τμῆμα Α', 387/1938. Εἰσηγητής: Ἐ. Μελισσειδης.
 Ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν Ἱ. Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους κατὰ Ν. 5377/1932.
 Ἐπιτάσεις Σ.τ.Ἐ. - Δ.Σ.Κ., 1938, τ. 1 (Ἀθῆναι 1939) 978-981.
 ΑΕΚΔ 2 (1947) 82 (ἐν περιλήψει).
145. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ὀλομέλεια, 464/1939. Εἰσηγητής: Σ. Σολιώτης.
 Ἡ ἀπόφασις τῆς κατ' ἄρθρ. 2 Ν. 5377 Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκτίμησιν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐγκρινομένη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἐφετῶν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ Δημόσιον καὶ τὰς Ἱ. Μονὰς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ταυτότης μεταξὺ τῶν ἀπαλλοτριωθέντων καὶ ἐκτιμηθειῶν γαιῶν.
 Ἐπιτάσεις Σ.τ.Ἐ. - Δ.Σ.Κ., 1939, τ. 1 (Ἀθῆναι 1951) 658-662.
 ΑΕΚΔ 2 (1947) 82 (ἐν περιλήψει).
146. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Τμῆμα Α', 549/1939.
 Ὁ κατέχων τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως τῆς Διοικήσεως Ἁγίου Ὁρους τελεῖ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ αὐτόθι Διοικητοῦ καὶ ἀπὸ τούτου μόνον δέον νὰ θεωρηθῇ ἐξαρτώμενος.
 Ἐπιτάσεις Σ.τ.Ἐ. - Δ.Σ.Κ., 1939, τ. 1 (Ἀθῆναι 1951) 795-796.
147. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ὀλομέλεια, 233/1944. Εἰσηγητής: Μ. Στασινόπουλος.
 Ἄρσις τῆς μονιμότητος τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους διὰ κοινῶν Νόμου δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 114 τοῦ Συντάγματος· ἀπόλυσις αὐτοῦ ἄνευ ἀποφάσεως ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου κατὰ Ν.Δ. 143/1941 εἶναι νόμιμος.
 ΑΕΚΔ 2 (1947) 192 (ἐν περιλήψει).
 Συμπλήρωμα Νομολογίας, ι. 1 (Ἀθῆναι 1953) 1 (ἐν περιλήψει).
148. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ὀλομέλεια, 1309/1954. Εἰσηγητής: Μ. Στασινόπουλος. Δικηγόροι: Θ. Ζούκας, Β. Κουντούρης, πᾶρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· ἡ κτήσις τῆς ἐλληνικῆς ἰθαγενείας ὑπὸ παντὸς μονάζοντος ἐν Ἁγίῳ Ὁρει, ἔστω καὶ ἀλλογενοῦς, μετὰ τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ ὡς μοναχοῦ ἢ δοκίμου, ὑποχρεωτικὴ κατ' ἄρθρ. 103 τοῦ Συντάγματος· ἢ οὕτω πως κτωμένη ἐλληνικὴ ἰθαγένεια ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀποβάλλεται μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐγκατάλειψιν, ἄνευ προθέσεως ἐπανόδου, τοῦ ἐλληνικοῦ ἐδάφους· ἀφαίρεσις, κατ' ἀκολουθίαν, τῆς ἐλληνικῆς ἰθαγενείας ἀπὸ ἀγιωρεΐτην μοναχὸν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Πρ.Δ. τῆς 12/13 Αὐγούστου 1927, νόμιμος.
Ἐπιφ. Δ.Δ.Δ.Δ. 10 (1966) 402.
ΝοΒ 11 (1963) 1226.

149. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Τμῆμα Β', 938/1963.
Φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ Μονῶν ὄχι τρίτων ἀπαλλαγαὶ προϊόντων, ὄχι εἰσοδημάτων ἐξ ἐπιχειρήσεων.
ΝοΒ 11 (1963) 1226.
150. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ὀλομέλεια, 1267/1966. Εἰσηγητῆς: Κ. Πασσαδός.
Δοτὴ αὐτοδιοίκησις Ἁγίου Ὁρους· ὄρια νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως ἀπρόβλητον πράξεων ἐσωτερικῆς διοικήσεως.
Ἐπιφ. Δ.Δ.Δ.Δ. 10 (1966) 402.
ΝοΒ 14 (1966) 1159.
151. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, Ὀλομέλεια, 869/1967. Προεδρεύων: Μ. Στασινοπούλος, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητῆς: Ὁθ. Κυριακός. Δικηγόροι: Ἰ. Πουλᾶκος, Ἀ. Γιαννουλάτος, πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.
Ἁγιον Ὁρος· ἀκίνητος περιουσία τούτου ἀναπαλλοτριώτος ὅπουδῆποτε κειμένη· ἄρθρ. 181 Καταστατικοῦ Χάρτου κατισχύει τοῦ ἄρθρ. 24 Α.Ν. 1850/1939. πάντως διάταξις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, μὴ ἀφορῶσα τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος κατοχυρωμένην αὐτοδιοίκησιν, δύναται νὰ τροποποιηθῇ ὑπὸ κοινοῦ νόμου.
Ἐπιφ. Δ.Δ.Δ.Δ. 11 (1967) 320-321 (ἐν περιλήψει).
ΝοΒ 15 (1967) 686-687.
[Βλ. ἀρ. 65].

II. Ἁρειος Πάγος

152. Ἁρειος Πάγος, Τμῆμα Β', 364/1929. Εἰσηγητῆς: Ἐ. Παντόπουλος.
Διοικητὰ Ἁγίου Ὁρους· ἐξομοίωσις νομάρχῃ· οὐκ ἰδιάζουσα δοσιδικία· ἀρνητικὴ σύγκρουσις ἀρμοδιότητος· ἄρσις ὑπ' Ἁρείου Πάγου.
Θέμις 40 (1929) 621.
153. Ἁρειος Πάγος, Τμῆμα Β', 204/1938. Εἰσηγητῆς: Γ. Ἀντωνακάκης.

Σύνθεσις πενταμελοῦς Ἐφετείου· ἀναπλήρωσις ἑνὸς τῶν ἐφετῶν διὰ πρωτοδίκου, μετασχόντος εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ συμβουλίου τοῦ ἐκδόντος τὸ ἐπὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας βούλευμα. Ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἄρθρου 8, παρ. 2 τοῦ Ψηφίσματος δὲν ἀφορᾷ καὶ εἰς τὸν εἰσαγγελέα· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐνόρκου ἐξετάσεως κατ' ἄρθρ. 121 καὶ 124 Π.Δ. μοναχοῦ δημοσίου δικαίου τῆς κυριάρχου Μονῆς Ἁγίου Ὁρους καὶ ὄχι τῆς ἐξερτημένης Σκήτης.

ΑΕΚΔ 9 (1954) 166

Ἄρχεῖον Ποινικῶν Ἐπιστημῶν 2 (1938) 238-239.

154. Ἄρειος Πάγος, Τμῆμα Α', 401/1959. Πρόεδρος: Κ. Καυκάς. Εἰσηγητής: Ἐμμ. Καζαμπάκας. Δικηγόροι: Δημ. Παπαδημητρίου, Παν. Παναγιωτᾶκος.

Κληρονομία μοναχῶν Ἁγίου Ὁρους· κτηθέντα μετὰ κουράν· περιέλευσις εἰς Μονὴν μετανοίας μετὰ θάνατον μοναχοῦ· εὐθὺνη κληρονόμου Μονῆς ἔναντι πιστωτῶν μοναχοῦ· μόνον ἐφ' ὅσον τὰ χρέη αὐτοῦ ἐδημιουργήθησαν τῇ ἐγγράφῳ συγκαταθέσει Μονῆς· ἀνάγκη μνείας ἐν δικογράφοις ἀγωγῆς πιστωτοῦ κατὰ Μονῆς· ἔννοια ἄρθρ. 101 Καταστατικοῦ Χάρτου Ἁγίου Ὁρους· χαρακτηρ ὡς δημοσίας τάξεως· ἢ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπὶ κλησίς τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. τούτου ἐλείψεως εὐθύνης δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος. Ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 281 ΑΚ.

ΑΕΚΔ 14 (1959) 216-217.

ΕΕΝ 26 (1959) 954.

ΝοΒ 7 (1959) 1250.

Δ. Μπάκουλα, Ἡ Νομολογία τοῦ Ἁρείου Πάγου, 13 (1959) 703.

Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΔ 19 (1964) 100-101 (ἐν περιλήψει). [Ἐπικυροῖ τὴν ὑπ' ἄρ. 88/1958 ἀπόφασιν Ἐφετείου Λαρίσης. Βλ. ἄρ. 162. Contra: Ν.Σ.Κ. 638/1959. Βλ. ἄρ. 193].

155. Ἄρειος Πάγος, Τμῆμα Γ', 555/1961. Εἰσηγητής: Κων. Παπαϊωάννου. Δικηγόροι: Παν. Παναγιωτᾶκος, Ἰ. Λαμπρινόπουλος.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· τίνες αἱ περὶ Κληρονομικοῦ Δικαίου αὐτῶν ἰσχύουσαι διατάξεις· ἀπόδειξις μοναχικῆς ιδιότητος Ἀθωίτου· ἰσχὺς ἀποδεικτικῆς δυνάμεως τῶν ὑπὸ μοναστηριακῶν ἀρχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐκδιδομένων πιστοποιητικῶν· πότε ταῦτα παρέχουσι πλήρη ἀπόδειξιν προσκλήσεως μοναχικῆς ιδιότητος ὑπὸ Ἀθωίτου κατ' ἐφαρμογὴν σύννομον τῶν ἄρθρ. 37 Ν.Δ. τῆς 10/16-9-1926 «Περὶ κυρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου Ἁγίου Ὁρους» καὶ 251, 351, 396, 400, 405, 433, 453 καὶ 456 Πολ. Δικονομίας.

ΑΕΚΔ 16 (1961) 159-161.

Ἄρχεῖον Νομολογίας 13 (1962) 99-100.

ΕΕΝ 29 (1962) 207.

Δ. Μπάκουλα, Ἡ Νομολογία τοῦ Ἁρείου Πάγου 15 (1961) 758-760.

Ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη 2 (1961) 1036-1038.

Ν. Δίκ. 18 (1962) 153-154.

ΝοΒ 10 (1962) 211.

Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΔ 19 (1964) 103-104 (ἐν περιλήψει).

156. Ἄρειος Πάγος, Τμῆμα Α', 170/1964. Πρόεδρος: Στ. Μαυρομιχάλης.

Εισηγητής: Χρ. Ἀποστολόπουλος. Δικηγόροι: Ἄλ. Βαμβέτσος, Παν. Παναγιωτᾶκος.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· διατάξεις περὶ κληρονομικοῦ δικαίου αὐτῶν ἰσχύς διατάξεως ἄρθρου 101 Κ.Χ.Α.Ο. προκειμένου περὶ Μοναχοῦ Ἀθωίτου, ἀποβιώσαντος ὅπουδῆποτε ἄνευ ἀπολυτηρίου τῆς Ἱ. Μονῆς αὐτοῦ· ἰσχύς διατάξεων θείων καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔχουσῶν ἐπηξημένην τυπικὴν δύναμιν ἐναντι τῶν πολιτειακῶν διατάξεων τοῦ βυζαντινοῦ καὶ τοῦ νεωτέρου ἐν Ἑλλάδι δικαίου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος 1952, ἰσχυουσῶν δὲ κατ' ἐξοχὴν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 188 Κ.Χ.Α.Ο., προκειμένου περὶ Μοναχοῦ Ἀθωίτου, εἰσελθόντος ἐν τῷ Ἱ. Κλήρῳ καὶ προαχθέντος ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, μεθ' ἣν καθίσταται περιττὴ διὰ τοῦτον ἡ ἔκδοσις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 103 Κ.Χ.Α.Ο. προβλεπομένου ἀπολυτηρίου τῆς Ἱ. Μονῆς, ὅστις διατηρεῖ μὲν τὴν μοναχικὴν ιδιότητα, λόγῳ τοῦ ἀναλλοιώτου τῆς μοναχικῆς καταστάσεως, ἀπαλλάσσεται ὁμως τῆς πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν ὑπεξουσιότητος, ἀτονουσῶν τῶν ἐκ ταύτης συνεπειῶν ὡς ἐκ τῶν δοθεισῶν ἐπαγγελιῶν τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀκτημοσύνης, αἵτινες τυγχάνουσι τελείως ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπισκόπου, ἐξ οὗ λόγου οὗτος φυσικῶς θνήσκων ἐν τῷ βίῳ ὡς Ἐπίσκοπος, κληρονομεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 19 (1964) 58-60.

EEN 31 (1964) 521-522.

No B 12 (1964) 613.

Δ. Μπάκουλα-Χ. Σπανουδάκη, Ἡ Νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου 18 (1964) 968-970.

III. Ἐφ ε τ ε ῖ α

157. Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, 2657/1962. Εἰσηγητής: Κωνστ. Ζαχαρής. Δικηγόροι: Ἄλ. Βαμβέτσος, Νικ. Μπαλοῦρδος, Μ. Χατζίδης.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν· Μοναχὸς Ἀθωίτης εἰσελθὼν ἐν τῷ Ἱερῷ Κλήρῳ καὶ προαχθεὶς ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, διατηρεῖ μὲν τὴν μοναχικὴν ιδιότητα, πλὴν ὁμως ἀτονοῦσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς ἀσυμβίβαστοι καὶ ἀπροσάρμοστοι πρὸς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, αἱ ἐκ τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀκτημοσύνης ἰσχύουσιν περὶ τῶν Μοναχῶν διατάξεις· ὁ ἐν λόγῳ, φυσικῶς θνήσκων ἐν βαθμῷ Ἐπισκόπου, κληρονομεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 18 (1963) 126-127.

[Πρόκειται περὶ τῆς κληρονομίας τοῦ Εὐλογίου (Ἡλιοῦ) Κουρίλα Λαυριώτου, μητροπολίτου Κορυτσᾶς, 1880-24/4/1961. Βλ. ἄρ. 156 καὶ 166].

158. Ἐφετεῖον Θεσσαλονίκης, 143/1926. Εἰσηγητής: Ἱ. Κύββουρας.

Μοναστηριακὰ κτήματα Ἁγίου Ὁρους· ἐμπράγματα ἀγωγαὶ περὶ ἄρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας· ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια Ἁγίου Ὁρους· Καταστατικὸς Χάρτης· ἀναδρομικὴ δύναμις.

ΑΕΚΔ 4 (1949) 214-215 (ἀποσπασματικῶς).

Θέμις 38 (1927) 11-12.

159. Έφετεϊον Θεσσαλονίκης, 416/1931. Εισηγητής: Δ. Καλφαγιάννης.
 Πολίτευμα Άγιου Όρους: δικαστική έξουσία αυτού: έκτασις δικαιοδοσίας: μοναχοί Ίδιορρυθμων Μονών: ικανότης πρὸς κτήσιν περιουσίας: εἰδοποιία δι' άλλοτρίων κινητῶν: ἐμπρησμός: ἀποζημιώσεις: ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ νομιμοποιήσις: δικαστικοὶ ὑπάλληλοι: αὐτοδικαία παύσις ἐν τελεσιδίκῳ καταδίκῃ: οὐκ ἀνάγκη ἀπολύσεως ὑπὸ τῆς Διοικήσεως: ὑπογραμματαεὺς ἀπολυθεῖς: συμμετοχὴ εἰς τὴν διεξαγωγὴν ἀποδείξεων: ἀκυρότης: κινὴ πλάνη διὰ πρόσωπον μὴ ἔχον προσόντα δημοσίου ὑπαλλήλου: Barbarius Philirrus.
 Θέμις 43 (1932) 572-574.
160. Έφετεϊον Θεσσαλονίκης, 18/1935.
 [Έφεσιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ Πρωτοδικείου Σερρών 441/1934, ἐπὶ διαφορᾶς μεταξὺ Δημοσίου καὶ ΙΜ Σίμωνος Πέτρας περὶ γαιῶν-μουλκίων. Έπικυροῦται ἢ πρωτόδικος ἀπόφασις καὶ διατάσσεται ἢ ἀποβολὴ τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν ἐπιδίκων γαιῶν].
 Ίεζεκιήλ, Έργα καὶ Ήμέραι, τ. Γ', Βόλος 1950, σ. 448.
 [βλ. ἀρ. 169 καὶ 170].
161. Έφετεϊον Θεσσαλονίκης, 352/1957.
 Άγιον Όρος: Καταστατικὸς τούτου Χάρτης: μίσθωσις κτημάτων Μονών: ἀναγκαστικὴ προηγουμένη ἀπόφασις Ίερᾶς Συνάξεως Προϊσταμένων: ἀκυρότης μισθώσεως ἐν ἑλλείψει ταύτης.
 Άρχεῖον Νομολογίας 9 (1958) 107-108.
162. Έφετεϊον Λαρίσης, 88/1958. Εισηγητής: Θεμ. Παπαθεοδώρου. Δικηγόροι: Άλκ. Γκέσκος, Λεων. Δημητρίου, Κωνστ. Σούρλας.
 Μοναχοὶ Άγιου Όρους: κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν: χρεὴ κληρονομίας: ἀνεύθυνον Ί. Μονῆς πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἐφ' ὅσον συνήθησαν ὑπὸ ἀποβίωσαντος Μοναχοῦ ἄνευ προηγουμένης ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῆς οἰκείας μοναστηριακῆς ἀρχῆς κατ' ἄρθρ. 101 Καταστατικοῦ Χάρτου Άγιου Όρους: ἐπὶ τοιοῦτων περιπτώσεων ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 281 Α.Κ.
 ΑΕΚΔ 13 (1958) 201-202.
 [βλ. ἀρ. 154].

IV. Πρωτοδικεῖα

163. Πρωτοδικεῖον Άθηνῶν, 7922/1954. Εισηγητής: Κ. Δάρας. Δικηγόροι: Ά. Τζαβάρας, Έλ. Δουρογιάννη, Εὐστρ. Χατζηκωνσταντίνου.
 Άγιον Όρος: νομικὴ σύστασις αὐτοῦ: Ί. Καλύβη, ἀνήκουσα εἰς κυρίαρχον Ί. Μονῆν, στερεῖται ἰδίας νομικῆς προσωπικότητος: κληρονομικὸν δίκαιον Μοναχῶν Άγιου Όρους: Μοναχοὶ τῆς Όρθοδόξου Έκκλησίας τῆς Έλλάδος: κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν: ἀπόδειξις τῆς ιδιότητος Μοναχοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 1918/1942: ἐπιτρεπτὸν καὶ ἐμμέρτυρον μέσον.
 ΑΕΚΔ 9 (1954) 165-168
164. Πρωτοδικεῖον Άθηνῶν, 11368/1955. Εισηγητής: Άρ. Καλύβας. Δικηγόροι: Ί. Μόσχος, Έλ. Ντάλλα-Δουρογιάννη, Εὐστρ. Χατζηκωνσταντίνου.

Ἁγιον Ὅρος· ἄσκησις ἐσωτερικῆς διοικήσεως ἐν Ἱ. Μοναῖς αὐτοῦ· διορισμός δικηγόρων ὑπὸ Ἱ. Μονῶν· ἀπόδειξις τῆς ιδιότητος Μοναχοῦ ἀνήκοντος εἰς Ἱ. Μονὴν ὑπαγομένην εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος κατ' ἄρθρ. 1 Ν.Δ. 1918/1942· ἀπόδειξις τῆς αὐτῆς ἀνταποδεικτικῶς ἐνεργουμένη, νόμιμος. ΑΕΚΔ 11 (1956) 70-72.

165. Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, 20010/1959. Εἰσηγητής: Μ. Κροντήρης. Δικηγόροι: Λ. Φλωράκης, Κ. Σμυρνιώτης.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· συνέπειαι ἐκ τῆς προσκλήσεως μοναχικῆς ιδιότητος· στέρησις δικαιοπρακτικῆς ἰκανότητος· ὄρισμός τοῦ Μοναχοῦ· ἀπόδειξις μοναχικῆς ιδιότητος.

ΑΕΚΔ 15 (1960) 57-58.

166. Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, 14608/1962. Εἰσηγητής: Κωνστ. Καινούργιος. Δικηγόροι: Μ. Χατζίδης, Ἀλ. Βαμβέτσος, Θωμᾶς Δ. Κωνσταντινίδης, Νικ. Μάτσης.

Ὁμάς πραγμάτων· ἀντικείμενον ἐμπραγμάτων ἐννόμων σχέσεων δὲν ἀποτελεῖ ἢ ὁμάς, ἀλλὰ μόνον τὰ κατ' ἴδιαν ἀποτελοῦντα αὐτὴν πράγματα· Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν· Μοναχός, εἰσελθὼν ἐν τῷ Ἱ. Κλήρῳ καὶ προαχθεὶς ἐν βαθμῇ Ἐπισκόπου, διατηρεῖ μὲν ἀκεραίαν τὴν μοναχικὴν ιδιότητα, πλὴν ὅμως ἀτονῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ αἱ περὶ κληρονομικοῦ δικαίου Μοναχῶν ἰσχύουσαι διατάξεις, ὡς ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα· Μοναχός, θνήσκων ἐν βαθμῇ Ἐπισκόπου, κληρονομεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 18 (1963) 127-129.

[βλ. ἄρ. 156].

167. Πρωτοδικεῖον Βόλου, 144/1958. Εἰσηγητής: Ἀγαθ. Παπακωνσταντίνου. Δικηγόροι: Ἀλκ. Γκέσκος, Κλ. Παπαναστασίου, Λεων. Δημητρίου.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν· χρέη κληρονομίας· ἀνεύθυνον Ἱ. Μονῆς πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον συνήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἀποβιώσαντος Μοναχοῦ ἄνευ προηγουμένης ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῆς οἰκείας μοναστηριακῆς ἀρχῆς κατ' ἄρθρ. 101 Καταστατικοῦ Χάρτου Ἁγίου Ὁρους· ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων ἀνεφάρμοστον ἄρθρον 281 Α.Κ.

ΑΕΚΔ 13 (1958) 202-203.

168. Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης, 751/1924. Εἰσηγητής: Γ. Ζαμπέτας, ἔμμ. πᾶρεδρος.

Σύμβασις μεταξὺ ἀπόντων· τόπος καὶ χρόνος· τέλεσις δι' ἐπιστολῆς ἢ τηλεγραφήματος· καταβολὴ τιμήματος· δεδικασμένον ἐκ Κανονισμοῦ μεταξὺ Μονῶν Ἁγίου Ὁρους.

Θέμις 35 (1924-1925) 428-429.

169. Πρωτοδικεῖον Σερραῶν, 620/1933.

[Διαφορὰ μεταξὺ Δημοσίου καὶ ἹΜ Σίμωνος Πέτρας ἐπὶ γαιῶν-μουλκίων].

Ἱεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Γ', Βόλος 1950, σ. 448.

[βλ. ἄρ. 160 καὶ 170].

170. Πρωτοδικεῖον Σερρών, 441/1934.

[Διαφορὰ μεταξύ Δημοσίου καὶ ΙΜ Σίμωνος Πέτρας ἐπὶ γαιῶν-μουλκίων. Ἦττά-ται τὸ Δημόσιον].

Ἰεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Γ', Βόλος 1950, σ. 448.

[Βλ. ἀρ. 160 καὶ 169].

171. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 90/1953. Πρόεδρος-Εἰσηγητής: Δ. Θεοδοσόπουλος. Δικηγόρος: Ἄθ. Γεροχρῖστος.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· τύχη ὑφισταμένων συγγενικῶν δεσμῶν ἐξ αἵματος μετὰ τὴν κουράν· δικαστικὴ ἀντίληψις προκειμένου περὶ Μοναχῶν· σχετικὴ αἴτησις Ἱ. Μονῆς, ἀφορῶσα Μοναχὸν κοινοβιάτην, στερούμενον περιουσίας κατὰ τὸν νόμον, ἀνομιμοποίητος ἐλλείψει ἐννόμου συμφέροντος· ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνάγκη γνωμοδοτήσεως συγγενικοῦ συμβουλίου· τρόπος συγκροτήσεως αὐτοῦ. ΑΕΚΔ 8 (1953) 274-276.

172. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς (Προεδρική), 20/1954. Προεδρεύων: Παυσ. Λαμνίδης, πρωτοδίκης. Δικηγόροι: Ἄθ. Γεροχρῖστος, Κ. Αἰκατερινάρης, Ἄ. Κατσαούνης, Ἄθ. Βουτυρᾶς.

Ἁγιον Ὁρος· παράστασις διὰ πληρεξουσίων δικηγόρων τῶν Ἱ. Μονῶν αὐτοῦ ἐνώπιον Δικαστηρίων· νομικὴ ἔννοια τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους· ἄσκησις τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας αὐτόθι· περιπτώσεις· ἀρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν ἐπὶ διαφορῶν ἐκπηγάζουσῶν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου.

ΑΕΚΔ 10 (1955) 216-220.

[Ἀφορᾷ εἰς τὴν ΙΜ Ξηροποτάμου].

173. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 19/1955. Πρόεδρος Κ. Κουνουγέρης. Δικηγόροι: Ἄθ. Γεροχρῖστος, Ἰω. Παπαηλιάκης, Κ. Αἰκατερινάρης, Ἄθ. Βουτυρᾶς, Ἄρ. Κατσαούνης.

Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· ἡ παροχὴ τῶν μέσων συντηρήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἱ. Μονῶν ἀνάγεται εἰς τὰ ἔργα ἐσωτερικῆς διοικήσεως καὶ τάξεως ἐκάστης Ἱ. Μονῆς· δικαίωμα τοῦ Μοναχοῦ ἐπὶ τὰς τοιαύτας παροχάς, ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ διατάξεως τοῦ ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Δικαίου καὶ ἐπιδιώξιμον δι' ἀγωγῆς ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, δὲν προβάλλει νομοκανονικῶς ἰδρυμένον.

ΑΕΚΔ 10 (1955) 220-221.

[Ἀφορᾷ εἰς τὴν ΙΜ Ξηροποτάμου].

174. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 88/1961. Εἰσηγητής: Ἐμμ. Βαρδάκης. Δικηγόροι: Ἄθ. Γεροχρῖστος, Χρ. Φυργάδης.

Δόκιμοι Μοναχοὶ Ἁγίου Ὁρους· νόμιμοι προϋποθέσεις πρὸς κατάταξιν αὐτῶν ἐν Ἱ. Μονῇ καὶ τρόπος ἀποδείξεως τούτων.

ΑΕΚΔ 17 (1962) 204-205.

175. Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς, 7/1962. Εἰσηγητής: Ζαχ. Ζαχαρόπουλος. Δικηγόροι: Ἄθ. Γεροχρῖστος, Ἰω. Ταχουγιάννης, Ἄνδρ. Βασιλόπουλος.

Ἁγιον Ὁρος· ἔννοια, προστασία καὶ διαφύλαξις τῶν ἐν αὐτῷ ἀποθησαυρισμέ-

νων ἱερῶν κειμηλίων· ἀναπαλοτριώτον αὐτῶν, ἀνηκόντων κατὰ πλήρες ἰδιοκτησίας δικαίωμα εἰς τὰς αὐτόθι Ἱ. Μονὰς ἢ Σκήτας.

ΑΕΚΔ 17 (1962) 61-63.

ΝοΒ 10 (1962) 386.

Υ. Λοιπὰ Δικαστήρια καὶ Συμβούλια

176. Διοικητικὸν Δικαστήριον παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Γεωργίας, 12/1929. Εἰσηγητής: Ν. Ἐλευθεριάδης.

Μοναστηριακὸν δάσος τοῦ Ἁγίου Ὁρους· κτήσεις κατ' ὀθωμανικὸν νόμον· δημόσιαι γαῖαι· τίτλοι· ἀναγνώρισις ὑπὸ Συνθήκης Ἀθηνῶν· ἕκτασις καὶ προϋποθέσεις.

Θέμις 41 (1930) 458-459.

177. Εἰδικὸν Δικαστήριον Σ[υντακτικῆς] Π[ράξεως] 6/1945 Θεσσαλονίκης, 168/27-9-1947.

[Καταδικάζεται ὁ Μοναχὸς ἀγιορείτης Καιοάριος (Κωνσταντῖνος Γιάνεφ, εἰς ἐκ τῶν δύο Βουλγάρων δικασθέντων τὴν 26-9-1947) εἰς φυλάκισιν 12 ἐτῶν. Βλ. Στ. Ἱ. Παπαδάτου, Αἱ σλαβικαὶ διεισδύσεις, σ. 32: «πολλοὶ ἄλλοι δι' ἐτέρων ἀποφάσεων τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου κατεδικάσθησαν»].

178. Εἰδικὸν Δικαστήριον Σ[υντακτικῆς] Π[ράξεως] 6/1945 Θεσσαλονίκης, 394/1947.

[Κηρύσσονται ἔνοχοι τέσσαρες Ρῶσοι καὶ δύο Βούλγαροι τὴν καταγωγὴν Μοναχοὶ Ἀγιορείται καὶ καταδικάζονται εἰς διαφόρους ποινάς, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Ἑλλάδι ξένης κατοχῆς συνειργάσθησαν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τρόπον ἀνάξιον Ἑλλήνου πολίτου].

Βλ. Ν. Γ. Μυλωνάκου, Ἁγιὸν Ὁρος καὶ Σλάβοι. Ἀθήναι 1960, σ. 127. Στ. Ἱ. Παπαδάτου, Αἱ σλαβικαὶ διεισδύσεις, ο. 32.

179. Μονομελὲς Πλημμελειοδικεῖον Θεσσαλονίκης, 4101/1954.

[Εἰσαγωγή ἐντὸς τῆς χερσονήσου τοῦ Ἁγίου Ὁρους δύο θηλέων ζώων, παρὰ τὰ ἀνέκαθεν κρατοῦντα].

Βλ. περίληψιν εἰς Στ. Κότσιανου, Τὸ ἄβατον τοῦ Ἁγίου Ὁρους. «Ἀρμενόπουλος» 8 (1954) 731, σημ. 1. [Βλ. ἄρ. 130].

180. Συμβούλιον Πλημμελειοδικῶν Καβάλας, 145/1964. Πρόεδρος: Μιχ. Καλεῦρας. Μέλη: Στέργ. Κανάκης, Εὐ. Δασκαλάκης.

Ἁγιὸν Ὁρος· ἀπονομή τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης ἐν αὐτῷ· διὰ τὰ ὑπὸ παντὸς καὶ ὑπὸ Ἀθωιτῶν Μοναχῶν διαπραττόμενα ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐγκλήματα τοῦ κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαίου ἀρμόδια ὄργανα πρὸς ἀνάκρισιν καὶ ἐκδίκασιν τυγχάνουσι τὰ ἀρμόδια κοινὰ Ποινικὰ Δικαστήρια τῆς Θεσσαλονίκης· ἢ τοιαύτη ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τῶν ἐν Θεσσαλονίκη Ποινικῶν Δικαστηρίων ἀργεῖ προκειμένου περὶ διαπράξεως ὑπὸ παντὸς Ἀθωίτου τινὸς τῶν ἄνω ἐγκλημάτων ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀρμοδιῶν καθισταμένων τῶν κατὰ τόπους κοινῶν Ποινικῶν Δικαστηρίων· φορολογικαὶ προνομίαι ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Ὁρους· ἐπάλληλος αὐτόθι ἐφαρμογὴ ἢ μὴ τῶν περὶ λαθρεμπορίας ποινικῶν διατάξεων· ἀρμοδιότης τῶν ἐν Θεσσαλονίκη Ποινικῶν Δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν

τῶν ὑπὸ τούτων προβλεπομένων καὶ διωκομένων, ὑπὸ Ἄθωιτῶν διαπραττομένων, ἐγκλημάτων.

Ἄρμενόπουλος 18 (1964) 536-542.

ΑΕΚΔ 19 (1964) 109-114.

Δ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

I. Ἐπίσημοι Γνωμοδοτήσεις

181. Ν. Π. Ἐλευθεριάδης, Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Γεωργίας, 26906/25-4-1920.

Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἰ. Μονῆς Σίμωνος Πέτρας διεκδικήσεως τῶν τσιφλικίων Κακάρια καὶ Βερνάρ, περιοχῆς Σερρών.

Θέμις 33 (1922-1923) 175-176.

182. Γ. Γεωργιάδης, Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὴν ὑπ' ἀρ. 46/22-9-1921 γνωμοδότησιν τῆς Ὀλομελείας Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

IM Βατοπεδίου ἐγείρει ἀξίωσιν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ζητοῦσα τὴν λιμνοθάλασσαν Μπουροῦ ἢ Πουροῦ [Πόρτο Λάγο] ἐν Δ. Θράκη· κατάληψις ὑπὸ Σουλτάνου τῷ 1821· παραγραφή ἰδιωτικῶν δικαίων· περιέλευσις τῷ ἑλληνικῷ Δημοσίῳ.

Θέμις 35 (1924-1925) 29-32.

[Ἡ διαφορά μεταξὺ τῆς IM Βατοπεδίου καὶ Δημοσίου ἔληξε τῷ 1952. Βλ. ΑΠΕ 1952, τχ. 24-25, σ. 383. Βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 183, 215, 216].

183. Ν. Π. Ἐλευθεριάδης, Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Γεωργίας, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, 43479/27-6-1922.

Περὶ λιμνοθάλασσης Μπουροῦ.

Θέμις 33 (1922-1923) 314-320.

[Βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 182, 215, 216].

184. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Κτημάτων, 184661/12-12-1923.

Περὶ ἀξιώσεως τῆς IM Διονυσίου ἐπὶ ἀκινήτου εὑρισκομένου ἐν Ὀρφάνι τῆς περιοχῆς Πραβίου (Ἐλευθερουπόλεως).

Ὑπογρ.: Κ. Ἄντωνόπουλος, Δικαστικὸς Σύμβουλος.

Θέμις 34 (1923-1924) 527-528.

185. Ν. Π. Ἐλευθεριάδης, Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος, πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Δημοσίων Κτημάτων, 133399/30-6-1924.

Διεκδίκησις τσιφλικίων «Πατρικῶν» καὶ «Ἀχινῶν» ὑπὸ IM Ἐσφιγμένου.

Θέμις 36 (1925) 28-32.

186. Γεώργ. Π. Χοϊδᾶς, Ἀντεισαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, πρὸς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Σάμου, 19/27-3-1930.

- Ἱερομόναχοι Ἁγίου Ὁρους ἐκτός τόπου διαμονῆς των ἀπέλασις δι' ἀστυνομίας, ἔκτασις.
Θέμις 41 (1930) 796-797.
187. Λυσ. Κουμανταράκης πρὸς τὸ Ἑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, Β' Διεύθυν-
σιν Πολιτικῶν Ὑποθέσεων, Τμῆμα III, 1152/912/22-3-1933.
Μοναί τοῦ Ἁγίου Ὁρους· Γεροντία· ἀναστολή λειτουργήματος ἀποκαλυφθει-
σῶν καταχρήσεων· δικαίωμα Ἱερᾶς Κοινότητος πρὸς ἐπαναφορὰν Γεροντίας·
οὐ δικαίωμα Ἠγουμένου πρὸς ἐπαναφορὰν.
Δικαστικὴ 7 (1935) 34.
188. Γεώργ. Π. Χοϊδᾶς, πρὸς τὸ Ἑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, 35/30-9-1933.
Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας· Ἱερομόναχοι Ἁγίου Ὁρους· Παλαιοημε-
ρολογίται· ἱερουργία ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἐκτός Ἁγίου
Ὁρους.
Ἐκκλησία 12 (1934) 337-339.
Θέμις 44 (1933) 749-751.
[Βλ. ἀρ. 186].
189. Σ. Ταλιαδοῦρος, Ἑπουργὸς Δικαιοσύνης, πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Ἐφε-
τῶν Κρήτης, Συμβολαιογράφους Κράτους καὶ Συλλόγου, 64969/
67125/27-10-1933.
Περὶ τοῦ πολιτεύματος, αὐτοδιοικήσεως, συμβολαίων, κ.ἄ. τοῦ Ἁγίου Ὁρους.
Δικαστικὴ 6 (1934) 344-348.
Θέμις 44 (1933) 780.
190. Ν. Χ. Ἀναγνωστόπουλος, Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης, πρὸς
τὸν ἀνακριτὴν τοῦ Γ' Τμήματος Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης, 7575/27-9-
1939.
Ἄδικήματα διαπραχθέντα ἐν Ἁγίῳ Ὁρει· ἔκτασις αὐτονομίας τούτου κατὰ
Σύνταγμα 1927· ἀρμοδιότης δι' ἀδικήματα ταῦτα.
Θέμις 52 (1941) 91.
191. Χρ. Στεφανόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους παρὰ τῷ Ἑπουρ-
γεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρησκειμάτων, πρὸς τὸ Ἑπουργεῖον
Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρησκειμάτων.
Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 3821/1943 ἐγγράφου τῆς Πρυτανείας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθη-
νῶν περὶ ἀπωλείας τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Εὐλογίου Κου-
ρίλα Λαυριώτου ὡς ἀναχωρήσαντος ἐξ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἀναδεχθέντος δημοσίαν
ὕπηρεσίαν ἐν ξένῳ κράτει.
Εὐλογίου Κουρίλα, Πανεπιστημιακά. Τὸ κράτος τῆς ἀληθείας. Ἀθῆναι 1944,
σ. 206-211. Βλ. ἔγγραφον ὑπ' ἀρ. 1821/18-2-1943 Πρυτανείας Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν, ἐνθ. ἀν., σ. 203-206.
192. Χαρ. Χόντζογλου, Ἀντεισαγγελεὺς παρὰ Πρωτοδικαίᾳ Θεσσαλονί-
κης, πρὸς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Θεσσαλονίκης, 14298/3-
11-1952.

Ἅγιον Ὅρος· ἰσχύον πολίτευμα· Ἱερά Ἐπιστασία· διὰ τὴν συνδρομὴν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ διαταγὴ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους· προϋποθέσεις πρὸς διαμονὴν εἰς Ἅγιον Ὅρος λαϊκῶν πρὸς ἐργασίαν.

ΑΕΚΔ 8 (1953) 247-248.

Θέμις 64 (1953) 773-774.

193. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 638/1959.

Μοναχὸς ἀνήκων εἰς ἰδιόρρυθμον Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ὁρους δικαιούται νὰ διαθέσῃ ἐν ζωῇ τὴν μετὰ τὴν κουράν του κτηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ περιουσίαν.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 1 (1959) 83 (ἐν περιλήψει).

[Contra: Α.Π. 401/1959, βλ. ἀρ. 154].

194. Δ. Μπαρμπάτης, Νομικὸς Σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 9/1961.

Ἅγιον Ὅρος· Δικαιοδοσία ἀγιορειτικῶν δικαστηρίων· δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀποβολὴ Μοναχοῦ ἐγκατασταθέντος αὐθαίρετως καὶ ἄνευ δικαιώματος ἐντὸς Καλύβης τῆς Ἱ. Μονῆς Ξενοφώντος Ἁγίου Ὁρους διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ μόνον δι' ἀποφάσεως τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καθ' ὅσον τὰ ἀγιορειτικὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τοιαύτης ἀστικῆς φύσεως διαφορᾶς.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 3 (1961) 168 (ἐν περιλήψει).

195. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 980/1961. Πρόεδρος:

Χ. Βασιλακόπουλος. Εἰσηγητὴς: Π. Σοφιανόπουλος, πάρεδρος.

Ἡ ἐν Ἁγίῳ Ὁρει παραγομένη ζυλεῖα δὲν ἀπαλλάσσεται τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 3(1961) 251 (ἐν περιλήψει).

196. Κ. Κόλλιας, Εἰσαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, πρὸς τὴν Ἱεράν Κοινότητα Ἁγίου Ὁρους Ἄθω, Καρυάς, 36/1962.

Κληρικοί· διάκρισις αὐτῶν· ὄρκος ἐπὶ ἱερωσύνη ἐνώπιον κοινῶν δικαστηρίων· ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ κεχειροτονημένων· Μοναχοὶ μὴ κεχειροτονημένοι δὲν δίδουσι τοιοῦτον ὄρκον· ἔκτασις ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ Μοναχῶν Ἁγίου Ὁρους.

ΑΕΚΔ 18 (1963) 181-182.

ΕΕΝ 30 (1963) 670.

ΝοΒ 11 (1963) 702.

Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΔ 19 (1964) 104 (ἐν περιλήψει).

197. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 123/1962. Πρόεδρος:

Χ. Βασιλακόπουλος. Εἰσηγητὴς: Κ. Τσαγκαράκης, πάρεδρος.

Ἐξ ἀποφάσεως δι' ἧς ἀπερρίφθη ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή περὶ κυριότητος διὰ λόγους τυπικούς, οὐδὲν συνάγεται περὶ τῆς κυριότητος τινὸς τῶν διαδίκων, οὐδὲ τῆς προσεπικληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου καὶ μὴ παρεμβάσης Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Παύλου.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 4 (1962) 23 (ἐν περιλήψει).

198. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 361/1963. Προεδρεύων:

Μ. Σταυρόπουλος, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητὴς: Κ. Τσαγκαράκης, πάρεδρος.

Δὲν ἀποτελεῖ ἐξαγωγήν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ ἐξαγωγή ἐξ Ἁγίου Ὁρους πρὸς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα εἰδῶν ὧν ἀπαγορεύεται ἢ ἀπομάκρυνσις ἐξ αὐτοῦ.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 70 (ἐν περιλήψει).

199. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 408/1963. Προεδρεύων: Δ. Μπαρμπάτης, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητής: Ε. Μέλλιος, πάρεδρος.

Διὰ τὴν παραλαβὴν τῆς ἀλληλογραφίας ἀπλῆς καὶ οὐστημένης τῶν Μοναχῶν τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Σκήτης τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου παρὰ τοῦ Γραφείου Τ.Τ.Τ. Καρυῶν ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου παρὰ τῆς Μονῆς Μοναχοῦ, ἀπαιτεῖται καὶ εἰδικὴ ἔγγραφος ἐξουσιοδότησις τῶν Μοναχῶν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν παραλαβὴν δεμάτων καὶ ἐπιταγῶν.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 90 (ἐν περιλήψει).

200. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 456/1963. Προεδρεύων: Δ. Μπαρμπάτης, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητής: Ε. Κουρουσόπουλος, πάρεδρος.

Τὰ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους παραγόμενα ἀγροτικὰ προϊόντα καὶ πωλούμενα εἴτε ἐντὸς αὐτῆς εἴτε ἐκτὸς αὐτῆς δὲν ὑπόκεινται εἰς παρακράτησιν 3 % λόγῳ ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ ΟΓΑ κατὰ τὸ ἄρθρ. 10, παρ. 9 τοῦ Ν. 4169/1961.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 97 (ἐν περιλήψει).

201. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Γ', 864/1963. Προεδρεύων: Ἄ. Χατζηδάκης, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητής: Α. Καλλέργης, πάρεδρος.

Αἱ κατὰ τοὺς Νόμους 5377/1932 καὶ 324/1945 πρὸς τὰς Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὁρους καταβολαί, δὲν παραγράφονται ἀκόμη καὶ διὰ τὸν πέραν τῆς πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς τῶν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν χρόνον, καθ' ὅσον αὐταὶ γεννῶνται τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως πρὸς καταβολὴν τῶν.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 5 (1963) 161 (ἐν περιλήψει).

202. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Ὁλομέλεια, 617/1964. Προεδρεύων καὶ εἰσηγητής: Δ. Μαγγιῶρος, νομικὸς σύμβουλος.

Ἡ ἐκπτώσις ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ προϊσταμένου Γεροντίας Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐπέρχεται οὐχὶ μόνον συννεπία καταδικαστικῆς ἀποφάσεως μετὰ τὴν ἐκλογὴν, ἀλλὰ καὶ συννεπία προϋπαρχούσης καὶ ἀποσιωπηθείσης κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἀποφάσεως εἰδικοῦ δικαστηρίου, ἐπιβαλλούσης καθαίρεσιν καὶ ἀποβολὴν τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ἐπὶ ἀνηθικῶ πράξει.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 6 (1964) 126 (ἐν περιλήψει).

203. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 874/1965. Προεδρεύων: Δ. Μαγγιῶρος, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητής: Ἄ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

Κανονιστικὴ Διάταξις ψηφισθεῖσα ὑπὸ τῆς Δισενιασίου Ἱερᾶς Συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους, διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Μοναχοὺς ἢ προσφυγῆ εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς προϊσταμένης μοναστηριακῆς ἀρχῆς, δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ κυρῶσαν

αὐτὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα, ἔχει δὲ μόνον ἐσωτερικὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἰσχύν, μὴ οὖσα ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐφαρμοστέα διὰ τὰ δικαιοτήρια.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 7 (1965) 191 (ἐν περιλήψει).

204. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Ὁλομέλεια, 379/1966. Πρόεδρος: Μ. Σταυρόπουλος. Εἰσηγητής: Π. Σοφιανόπουλος, νομικὸς σύμβουλος.

Ἔθως· Σύνταγμα· Ὑπουργικὴ Ἀπόφασις 5980/16-10-1965 ἐκδοθεῖσα βάσει ἄρθρ. 52 τοῦ Ν. 5351/1932 «περὶ ἀρχαιοτήτων»· κήρυξις ὡς ἱστορικῶν διατηρητέων μνημείων τῶν εἰς ὄρισμένην περιοχὴν τῆς χερσονήσου τοῦ Ἁθῶ βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν κτισμάτων κλπ. λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς ἀρχαιολογικῆς σημασίας.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 8 (1966) 83-85.
ΝοΒ 14 (1966) 382-383.

205. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Α', 995/1966. Πρόεδρος: Δ. Μαγγιῶρος, πρόεδρος. Εἰσηγητής: Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

Ὁ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους διοριζόμενος καὶ μὴ προερχόμενος ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Γραμματεὺς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὡς κατέχων τακτικὴν θέσιν πληροῦσαν διαρκῆ καὶ μόνιμον ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας Διοικήσεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους, θεωρεῖται τακτικὸς δημόσιος ὑπάλληλος καὶ ὡς τοιοῦτος δικαιοῦται μισθολογικῆς ἐντάξεως κατ' ἄρθρ. 3 Ν. 4464/1965 καὶ προσαυξήσεων πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 8 (1966) 205 (ἐν περιλήψει).

206. Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 12/1966.

Ἡ ἀκίνητος περιουσία παντὸς ἀγιορείτου Μοναχοῦ περιέρχεται εἰς τὴν Μονὴν αὐτοῦ, ἀφ' ὅσον πρὸ τῆς κουράς ἐξεχώρησε ταύτην ἐγγράφως εἰς αὐτήν, πᾶσα δὲ περιουσία κτηθεῖσα μετὰ τὴν κουράν του περιέρχεται εἰς τὴν οἰκείαν αὐτοῦ Μονὴν ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ἤθελεν ἀποβιώσει οὗτος ἄνευ ἀπολυτηρίου τῆς Μονῆς του. Δοθέντος προηγουμένως εἰς τὸν Μοναχὸν ἀπολυτηρίου διακόπτεται πᾶς δεομὸς τούτου μετὰ τῆς Μονῆς τῆς ἐγκαταβιώσεώς του καὶ αὕτη οὐδὲν κληρονομικὸν δικαίωμα κέκτηται ἐπὶ τῆς μετὰ τὴν κουράν κτηθείσης περιουσίας.
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 8 (1966) 171 (ἐν περιλήψει).

207. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Γ', 1439/1967. Προεδρεύων: Ἐ. Σαμαλέας, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητής: Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

Λόγῳ τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῶν Ἱ. Μονῶν. Ἡ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ἐνάσκησις τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐποπτείας τοῦ Κράτους ἀφορᾷ καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκ μέρους τῶν μοναχικῶν ἀρχῶν τηρήσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 9 (1967) 117 (ἐν περιλήψει).

208. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Ὁλομέλεια, 312/1968. Πρόεδρος: Δ. Μαγγιῶρος. Εἰσηγητής: Ἀ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος.

- Ὁ διοικητὴς Ἁγίου Ὄρους, ἐξομοιούμενος πλήρως κατὰ βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς πρὸς νομάρχην, δικαιούται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν.Δ. 3436/1955.
 Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 21-22 (ἐν περιλήψει).
209. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 873/1968. Προεδρεύων: Κ. Ρουμπάνης, ἀντιπρόεδρος. Εἰσηγητῆς: Ε. Κυριάκης, πάρεδρος.
 Ἄπασα ἡ κινήτῃ καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ μὴ λαβόντος ἀπολυτήριον ἢ μὴ διαγραφέντος ὑπὸ τῆς Μονῆς Ἁγίου Ὄρους, περιέρχεται εἰς τὴν οἰκείαν Μονὴν τῆς μετανοίας αὐτοῦ.
 Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 58-59 (ἐν περιλήψει).
210. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 1446/1968. Προεδρεύων: Χ. Κωστόπουλος, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητῆς: Κ. Κωνσταντινίδης, νομικὸς σύμβουλος.
 Αἱ περὶ κυκλοφορίας αὐτοκινήτων δημοσίας τάξεως διατάξεις ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων τῶν κυκλοφορούντων εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος.
 Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 99-100 (ἐν περιλήψει).
211. Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, Τμῆμα Β', 1491/1968. Προεδρεύων: Χ. Κωστόπουλος, νομικὸς σύμβουλος. Εἰσηγητῆς: Π. Σοφιανόπουλος, νομικὸς σύμβουλος.
 Ἡ πρόσληψις δικηγόρων παρὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐπὶ παγίᾳ ἀντιμισθίᾳ εἶναι νόμῳ ἐπιτρεπτή.
 Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 103 (ἐν περιλήψει).
 [βλ. ἀρ. 212].
212. Ἁ. Λέκκας, νομικὸς σύμβουλος Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, 29/1968.
 Ὁ διορισμὸς δικηγόρου παρὰ τῆς Ἱ. Κοινότητος καὶ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους δεόν νὰ γίνηται ἐν ἐκάστη οὐγκεκριμένῃ περιπτώσει διὰ τὴν υπεράσπισιν ἄριστομένης ὑποθέσεως ἐνώπιον δικαστηρίου τινός, μὴ ὑπαρχούσης εὐχερείας διορισμοῦ μονίμου δικηγόρου ἐπὶ μηνιαία ἀντιμισθία.
 Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ. 10 (1968) 117 (ἐν περιλήψει).
 [βλ. ἀρ. 211].
213. Κ. Σταμάτης, Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης, πρὸς συμβολαιογράφον Θεσσαλονίκης κ. Κ. Β., 3716/1969.
 Ἀκίνητος περιουσία Μονῶν Ἁθῶ ἀναπαλλοτριώτον ταύτης ὡς πρᾶγμα θεῖο δικαίῳ (ἄρθρ. 181 Καταστατικοῦ Χάρτου Ἁγίου Ὄρους)· ἀφορᾷ τόσον τὰ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀκίνητα τῶν Ἱ. Μονῶν, ὅσον καὶ τὰ ἐκτὸς ταύτης· τότε κάμπτεται τῆς τῆς πρὸς τοῦτο διαδικασίας· ἐν μὴ τηρήσει, ἀκυρότης σχετικῆς συμβάσεως κατ' ΑΚ 175· οὐ κατάργησις ἄνω διατάξεως διὰ Κ/1968 Συντακτικῆς Πράξεως· αἰτιολογία τούτου.
 Ἀρμενόπουλος 23 (1969) 478-480.
214. Κ. Σταμάτης, Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης, πρὸς τὸν Συμβολαιογραφικὸν Σύλλογον Ἐφετείου Θεσσαλονίκης, 17438/6-12-1969.

Μοναστηριακά κτήματα 'Αγίου 'Ορους' προϋποθέσεις εγκύρου έκποιήσεως. συνταγματικότης Ν.Δ. 124/1969' χαρακτήρ αποφάσεων 'Ιεράς Κοινότητος' εγκρίσις τούτων υπό διοικητοῦ 'Αγίου 'Ορους' ἐν ἀνυπαρξίᾳ τιαυτῆς οὐδὲν παράγουν ἔννομον ἀποτέλεσμα.
'Αρμενόπουλος 24 (1970) 476-478.

II. Γνωμοδοτήσεις Νομομαθῶν

215. Κ. Πολυγένης, Γ. Στρέϊτ, Κ. Ράλλης, Δ. Παπούλιας, 1922.

Περὶ λιμνοθάλασσης Μπουροῦ.
Θέμις 33 (1922-1923) 158-160.
[Βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 182, 183, 216].

216. Κ. Δ. Ρακτιβάν, Δ. Παπούλιας, Δ. Δίγκας, Ν.Ν. Σαρίπολος, Κ. Μ. Ράλλης, 1924.

Θέμ.ς 35 (1924-1925) 332-335, 349-351.
[Βλ. ἀρ. 86, 87, 120, 182, 183, 215].

217. 'Ιωάν. Τσαμακίδης, δικηγόρος ἐν Καρδίτση, 12-10-1948.

'Αγιον 'Ορος' 'Ιεραὶ Μοναί' αὐτόνομον καθεστώς' Καταστατικὸς Χάρτης' σχέσεις πρὸς Σύνταγμα' ἐνοικιστάσιον' ἰσχὺς καὶ ἐπὶ 'Αθω' δημοσία τάξις' κριτήριον χαρακτηρισμοῦ μισθώσεων' διάκρισις ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν μισθώσεων κατὰ ἐνδικιστάσιον' μετόχια' ἔννοια ὡς ἀγροτικῶν.
'Αγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη 14 (1949) 121-125.
Θέμις 59 (1948) 897-899.

218. Θεμ. Δ. Τσάτσος, 1953.

'Αγιον 'Ορος' προνομιακὸν καθεστώς' νομικὴ φύσις αὐτοῦ' συνταγματικὴ ρύθμισις' Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ 'Αγίου 'Ορους, κυρωθεὶς διὰ τοῦ Ν.Δ. 10/16 Σεπτεμβρίου 1926' κῦρος καὶ δεσμευτικὸς χαρακτήρ αὐτοῦ' ἡ δεσμευτικὴ ἰσχὺς δὲν προσδίδει εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ιδιότητα τῆς πληρότητος καὶ τῆς ὀριστικότητος' 'Εκτακτοῦ Διπλῆ 'Ιερά Σύνταξις' νόμιμον τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς.
Θέμις 64 (1953) 28-430.
[Βλ. ἀρ. 44, 115].

219. Θεόδ. 'Α. Οἰκονόμου, δικηγόρος, 1960.

Μοναχοὶ 'Αγίου 'Ορους' δικαιοπρακτικὴ αὐτῶν ἰκανότης ἐπὶ ἀκινήτων περιελθόντων αὐτοῖς μετὰ τὴν πρόσκτησιν τῆς μοναχικῆς ιδιότητος καὶ κειμένων ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τοῦ 'Αγίου 'Ορους' δικαίωμα διαθέσεως ἀδείᾳ 'Ι. Μονῆς' συνέπειαι ἐν παραλείψει' κληρονομικὸν δίκαιον αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας περιουσίας.
ΑΕΚΔ 15 (1960) 113-118.
'Αρμενόπουλος 14 (1960) 657-661.
Θ. Ν. Κοζύρη, Σύλλεξις ἀποφάσεων... ΑΕΚΔ 19 (1964) 102-103 (ἐν περιλήψει).

220. Θεόδ. 'Α. Οἰκονόμου, δικηγόρος-ἐπίτιμος πρόεδρος Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης, 1961.

'Επίσκοπος καρεὶς Μοναχὸς 'Αγίου 'Ορους' πρὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ εἰς 'Επίσκοπον καὶ ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ μοναχολόγιον τῆς Μονῆς, ἀδείᾳ τῆς ὀποίας προεξερίσθη εἰς 'Επίσκοπον, δὲν δύναται νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν του διὰ

πράξεως ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου, ἥτις μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὴν Μονήν.

Ἄρμενόπουλος 15 (1961) 570-576.

221. Ἰωάν. Μ. Σόντης, καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 6-7-1963.

Ἱεραὶ Μοναὶ Ἁγίου Ὁρους· ἀκίνητος περιουσία αὐτῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους· ἀναπαλλοτριώτων αὐτῆς· προϋποθέσεις ἄρσεως τῶν περὶ τούτου ὄρων καὶ περιορισμῶν· διαδικασία· ἀνταλλαγή ἀκινήτων κτημάτων ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους μεταξὺ τῶν ἐν αὐτῷ Ἱ. Μονῶν· μεταβίβασις ἀκινήτου περιουσίας Ἱ. Σκήτης ὑπὸ τοῦ Δικαίου αὐτῆς, γενομένη ἄνευ κληρονομίας τῶν περὶ ἄρσεως τοῦ ἀναπαλλοτριώτου προϋποθέσεων, ἄκυρος.

ΑΕΚΔ 18 (1963) 182-183.

222. Ἰωάν. Γ. Δεληγιάννης, καθηγητῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 29-5-1965.

Προσῦμφωνον πωλήσεως ἐδαφικῆς ἐκτάσεως ἀνηκούσης εἰς Μονὴν Ἄθωνος ὑπὸ αἰρεοὶν χορηγήσεως ἀπαιτουμένης ὑπουργικῆς ἀδείας· ἔννομος ἐνέργεια ταυτοχρόνου παραδόσεως νομῆς εἰς ὑποψήφιον ἀγοραστήν· τροπὴ σχέσεως, ἐν ματιώσει αἰρέσεως, εἰς μακροχρόνιον μίσθωσιν· προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις προστασίας μισθωτοῦ ἐν μεταγενεστέρᾳ ἐκποιήσει μισθίου εἰς τρίτον.

Ἄρμενόπουλος 19 (1965) 813-822.

Ἱ. Γ. Δεληγιάννη, Γνωμοδοτήσεις. Θεσσαλονίκη 1967, σ. 21-30.

Ε'. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Ι. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον

223. 1-5/Ἰουνίου 1947. Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκρίνουσα ἐπικυροῖ τὴν Κανονικὴν Διάταξιν «περὶ προστασίας, συντηρήσεως καὶ ταξινομήσεως τῶν ἱερῶν κειμηλίων, βιβλιοθηκῶν καὶ ἀρχείων τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω» [Ἄρθρα 27].

Ὁρθοδοξία 22 (1947) 226-232.

224. 13-5/Ἰουνίου 1947. Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκρίνουσα ἐπικυροῖ τὴν Κανονικὴν Διάταξιν «περὶ τοῦ Κελλιωτικοῦ Ζητήματος». [Ἄρθρα 4].

Ὁρθοδοξία 22 (1947) 223-225.

225. Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθμ. 558/28-10-1949 ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 238/28-7-1948 ἐγγράφου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Ἡ Ἱερά Δισεναύσιος Σύναξις ἀποφαινομένη ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ΙΜ Μεγ. Λαύρας ὑποβληθέντος ἐρωτήματος «ἂν πρέπη νὰ ὑλοτομῶνται τὰ ἡμερὰ δένδρα τὰ ὑπὸ τῶν Ἐξαρτημάτων φυτευόμενα», ἐμόρφωσε τὴν γνώμην ὅτι ἐπιτρέπεται μὲν ἡ ξύλευσις αὐτῶν τῇ ἀδείᾳ τῆς κυριάρχου Μονῆς, πρὸς ἀποκλειστικὴν ὅμως χρῆσιν τοῦ κελλίου καὶ οὐχὶ πρὸς πώλησιν, καὶ αἰτουμένης ὅπως ἡ Ἐκκλησία παράσχη σχετικὴν ἐρμηνευτικὴν διευκρίνησιν, ἢ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμ.

κουμενικού Πατριαρχείου ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Ἱ. Δισεν. Συνάξεως διατυπωθεῖσα γνώμη ἀντιτίθεται πρὸς τὸ Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Σιγιλλιῶδες γράμμα τῆς 7-6-1907 καὶ τὴν Κανονιστικὴν Διάταξιν τοῦ 1947 ἐπὶ τοῦ Κελλιωτικοῦ Ζητήματος. Συνοδικῶς ἐγκρίνεται ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ὑλοτομήσεως τῶν ἡμῶν δένδρων. «Πρὸς τοὺς Ἐπιστάτας καὶ Ἀντιπροσώπους τῆς Ἱ. Κοινότητος». ΑΕΚΔ 5 (1950) 57.

II. Ἐκκλησιαστικαὶ Ἀρχαὶ Ἁγίου Ὁρους

226. 1918. Κανονισμὸς ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐκτάκου Μεγάλης Τριπλῆς Συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους-Ἄθω, τῆς ἀπαρτιζομένης ἐξ ἐξήκοντα ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν.
Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη 15 (1950) 157-161.
227. 3-12-1925. Ἐγγραφὸν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν περὶ τιμωρίας ἀπομακρυνομένων ἀγυρτῶν Μοναχῶν Ἁγιορειτῶν.
Ἐκκλησία 3 (1925) 236-237.
228. 3-12-1926. Ἐγγραφὸν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος πρὸς τὸν Μ. Ἀρχιεπίσκοπον [Ἀθηνῶν] περὶ ἐξόδου καὶ διαμονῆς Ἁγιορειτῶν μακρὰν τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἀνάγκης ἐπιστροφῆς αὐτῶν.
Ἐκκλησία 5 (1927) 14 (ἐν περιλήψει).
229. Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους, 211/21-5-1929. Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.
Ποιεῖται θερμοτάτην ἔκκλησιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς πάσας τὰς Ἐκκλησιαστικὰς καὶ Πολιτικὰς Ἀρχάς, ὅπως περισυλλέξωσι πάντα Ἁγιορειτὴν περιφερόμενον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις, ἄνευ πιστοποιητικῶν τῆς ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται Ἱερᾶς Μονῆς, προσεπικυρωμένον καὶ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἢ, παραβαίνοντα τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἢ τὸν χρόνον, νὰ ἀπελαύνωσιν ἀστυνομικῶς.
[Ἀναφέρεται ἐν τῇ Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ ὑπ' ἀριθμ. 2091/25-7-1929, πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ἔχωσι τοῦτο ὑπ' ὄψει ἐν ταῖς σχετικαῖς αὐτῶν ἐνεργείαις περὶ τῶν ἀτάκτως περιφερομένων Ἁγιορειτῶν]. Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθῆναι 1955, σ. 530-531.
230. Ἱερὰ Κοινότης Ἁγίου Ὁρους, 286/3-11-1933. Πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον τὸν Β' καὶ τὴν Ἱ. Σύνοδον.
Ἀπάντησις εἰς τὸ γράμμα τῆς 16-10-1933 περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους διαμενόντων Ἁγιορειτῶν· εἶναι «πάνυ δύσκολον καὶ μὴ καρποφόρον ἢ ὑποβολὴ καταλόγου πάντων τῶν ἐξω εὐρισκομένων Ἁγιορειτῶν». Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κοινοποιεῖ τὸ ἐγγραφὸν τῆς Ἱ. Κοινότητος εἰς τοὺς Ἱεράρχας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 384/1-3-1934 ἐγγράφου τῆς.
Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 8-10.
Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 18 (1934) 121-124.

231. 24-8-1946. Ἐκτακτος Διπλῆ Ἱερὰ Σύναξις. Ὑπόμνημα πρὸς τὸν κ. Βασιλικόν, Ὑπουργὸν καὶ Διοικητὴν Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.

Ὑποχρεώσεις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου πρὸς Ἅγιον Ὅρος. Ἐπιβεβλημένη ἀναθεώρησις Καταστατικοῦ Χάρτου.

Ἰεζεκιήλ, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, τ. Δ', Βόλος 1951, σ. 46-53.

III. Ἐκκλησία Ἑλλάδος

232. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 2370/28-11-1939.

«Κατὰ τὰς ἰσχυρούσας περὶ στρατολογίας διατάξεις, οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρέωσος πρὸς ἔκτισιν τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν θητείας, ἀφ' ὅσον διαμένουσιν ἐν τῷ Ἄθῳ, ἀπόλλυσιν ὅμως τὸ εὐεργέτημα τοῦτο ἐξερχόμενοι αὐτοῦ, ὅπως διαβιώσωσιν ἐν ἄλλαις τοῦ Θεοφρουρήτου Κράτους ἡμῶν Ἐπαρχίαις ...Ὁὐχὶ ἅπαξ... τοιοῦτοι Μοναχοί, ἐξεληθόντες τοῦ Ἁγίου Ὁρους, χειροτονήθησαν εἰς διακόνους ἢ πρεσβυτέρους, συλληφθέντες δ' ἀκολούθως ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, ὑπεχρεώθησαν κατὰ τὰς αὐστηράς διατάξεις τοῦ Νόμου εἰς ἔκτισιν τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν θητείας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος παρακαλεῖ τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, ἵνα τοῦ λοιποῦ μὴ προβαίνωσιν εἰς χειροτονίαν Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν, ἐὰν μὴ οὗτοι ἔχωσιν ἐκτίσει τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 246.

233. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 3156/7-12-1939.

«Πολλοὶ Ἀγιορεῖται κληρικοὶ καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι περιφέρονται ἀντικανονικῶς ἀνὰ τὰς διαφόρους Ἱεράς Μητροπόλεις τοῦ Κράτους, μῆτε κανονικὴν ἄδειαν ἐκ τοῦ Ἀγιωνύμου Ὁρους, μῆτε τὴν σχετικὴν γνώμην καὶ συγκατάθεσιν τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου διαμένουσιν, ἔχοντες, καὶ τοὺς λεγομένους παλαιομερολογίτας ἐξυπηρετοῦντες. Ἡ Ἱ. Σύνοδος προτρέπεται τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἵνα ἀποστείλωσιν λεπτομερεῖς πληροφορίας, ὅσον οἶόν τε τάχιον, περὶ τῶν τοιούτων Ἀγιορειτῶν, κληρικῶν καὶ μοναχῶν, πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 246-247.

234. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 1698/5-11-1941.

Ὅπως μὴ γίνωνται δεκτοὶ εἰς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Ἀγιορεῖται κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ «ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις...».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 329-330.

235. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, 1357/14-6-1951.

Παραπονομένης τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὅτι τινὲς τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν κατακρατοῦσιν Ἀγιορεῖτας ἀδελφούς, ἡ Ἱ. Σύνοδος παρακαλεῖ αὐτοὺς ὅπως ἀπροφασίστως διατάξωσι τὴν ἄμεσον ἐπάνοδον τῶν Ἀγιορειτῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 595.

236. Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ίεράρχας, 1005/20-5-1955.

Περὶ ὄρων πρὸς χειροτονίαν Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος διατάσσει ὅπως τοῦ λοιποῦ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δέχονται πρὸς χειροτονίαν Ἀγιορείτας Μοναχοὺς ἢ ἐγγράφωσι αὐτοὺς εἰς Ἱ. Μονὰς τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῶν, ἂν μὴ ἄγωσι τὴν ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καθοριζομένην ἡλικίαν, καὶ δὴ ἂν μὴ ᾧσιν οὗτοι ἐφωδιασμένοι δι' ἀπολυτηρίου τοῦ στρατοῦ ἢ ἄλλου στρατιωτικοῦ ἐγγράφου, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνεται ἡ στρατιωτικὴ αὐτῶν ἀποδέσμευσις.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι, 1956, σ. 783.

237. Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Σεβ. Ίεράρχας, 1417/4-7-1956.

Περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν ἀφορώντων εἰς τὰς Ἱ. Μονὰς... Γ'. Ἡ Ἱ. Σύνοδος παρακαλεῖ τοὺς Σεβ. Ίεράρχας ἵνα πάντα Ἀγιορείτην ἐξαποστείλωσιν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς μετανοίας του, τοὺς δὲ τυχόν δυστροπούντας ἀπελάσῃσι τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῶν διὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 861-862.

IV. Ἀρχαὶ Ἑλληνικοῦ Κράτους

α) Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν

238. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 50965/ΕΚ/18/2-11-1950.

Περὶ ἐπανόδου εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τῶν ἐν ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι διαμενόντων Ἀγιορειτῶν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἐγγραφοῦν τοῖς Σεβ. Ίεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 606/30-11-1950 ἐγγράφου της.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 560-561.

239. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 72899/ΕΚ/18β/5-3-1955.

Περὶ διατυπώσεων πρὸς μετάβασιν ἀλλοδαπῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἡ συστατικὴ ἐπιστολὴ τῶν κατὰ τόπους Μητροπολιτῶν δὲν ὑποκαθιστᾷ τὰς ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀπαριθμουμένας ἀδείας, ἅς δέον νὰ αἰτῶνται οἱ ἀλλοδαποὶ παρὰ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἐγγραφοῦν τοῖς Σεβ. Ίεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 646/23-3-1955 ἐγγράφου της.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Β', Ἀθῆναι 1956, σ. 771-772.

240. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν πρὸς ἀπάσας τὰς Πρεσβευτικὰς καὶ ἐμμίσθους Προξενικὰς Ἀρχάς, 8835/ΕΚ/18β/1955.

Διατυπώσεις πρὸς μετάβασιν ἀλλοδαπῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Α) Ἀλλοδαποὶ ἰδιῶται, Β) Ἀλλοδαποὶ κληρικοί.

Γ. Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου, Ὁδηγὸς Ἁγίου Ὄρους-Ἀθῶ, σ. 53.

Κ. Παναγιώτου, Τὸ Ἄξιον Ἑστί, σ. 267.

241. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, Διευθύνσις Ἐκκλησιῶν, πρὸς τὴν Διοίκησιν Ἁγίου Ὄρους, 24-1-1968.

Ἀπαγορεύει τοῦ λοιποῦ τὰς πωλήσεις τῶν ἀγιορειτικῶν κτημάτων τῶν εὑρισκομένων ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Γαβριήλ Διονυσιάτου, Νομική θέσις τῶν ἐκτὸς τοῦ Α.Ο. ἀγροτικῶν κτημάτων..., σ. 893.

β) Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν

242. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, Δ/σις Χωροφυλακῆς καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας, πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, 86/11/5-2-1929.

«Περὶ τελέσεως ἱεροτελεστιῶν ὑπὸ τῶν Παλαιοημερολογητῶν». Κοινοποιεῖ τὴν πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ὑπ' ἀριθμ. 192/1/1929 διαταγὴν τοῦ Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 210/152/21-1-1929 ἐγγράφου τοῦ διετύπωσε ὄρισμένα παράπονα κατὰ τῶν ἐκατασταχοῦ Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, σχετικῶς πρὸς τοὺς παρανόμως περιφερομένους ἱερεῖς, μοναχοὺς, ἰδίᾳ Ἀγιορείτας, ἐξερχομένους τῶν περιοχῶν ἐν αἷς, κατὰ τοὺς Ἐκκλησιαστικὸς Κανόνας καὶ Διατάξεις, ἐτάχθησαν νὰ ἱεουργῶσιν ἢ νὰ μονάσωσιν. «Δι' ἐγκυκλίου πρὸς ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς δέον νὰ διατάξωσιν αὐτὰς νὰ ἐκτελῶσιν ἀμελητὶ τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου αἰτήσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν». Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 837/18-2-1929 ἐγγράφου τῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθῆναι 1955, σ. 517-518.

243. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς, πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, 86/70/26-6-1929.

Ληπτέα μέτρα κατὰ τῶν ἐξ Ἁγίου Ὄρους Παλαιοημερολογητῶν Μοναχῶν. Περισυλλογὴ καὶ ἀπέλασις εἰς Ἁγιον Ὄρος τῶν παρανόμως ἐκτὸς αὐτοῦ περιφερομένων Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν.

Κοινοποιεῖ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 6617/18-6-1929 ἐμπιστευτικὸν ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 211/21-5-1929 ἔγγραφο τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἁγίου Ὄρους πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν. Παρακαλεῖται τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ὅπως, δι' ἐπειγούσης ἐγκυκλίου διαταγῆς πρὸς τὰς Ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς, παραγγείλῃ τὴν αὐστηράν καὶ ταχεῖαν συμμόρφωσίν των πρὸς κοινοποιούμενα ἔγγραφα καὶ τὴν ἀπέλασιν εἰς Ἁγιον Ὄρος παντὸς Ἀγιορείτου Μοναχοῦ, ὅστις μὴ ἐφωδιασμένος διὰ τῆς νομίμου ἀδείας, διαμένει ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἡ Ἱ. Σύνοδος κοινοποιεῖ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2091/25-6-1929 ἐγγράφου τῆς.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθῆναι 1955, σ. 530-532.

γ) Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων

244. Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, 58898/31-10-1932.

Πολλοὶ Μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐξερχόμενοι ἄνευ κανονικῆς ἀδείας τῆς Ἱερᾶς αὐτῶν Μονῆς ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, περιφέρονται εἰς Μητροπολιτικὰς περιφερείας τῆς Ἐπικρατείας ἄνευ τῆς κανονικῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως μετακαλούμενοι ὑπὸ τῶν Παλαιοημερολογητῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν Θρησκευτικῶν ἀναγκῶν των, ἱεροπράττουσι, ἄνευ ὡσαύτως τῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (30-10-1932) παρακαλεῖται

τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ὅπως ἀπαγορεύεται ἀσπληρῶς ἡ ἐξοδος τῶν Ἁγιορειτῶν «ἂν μὴ πρότερον κατατίθεται εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἔγγραφος πρὸς τοῦτο ἄδεια τῆς οἰκείας Ἱ. Μονῆς ἢ τῆς Ἱ. Συνάξεως καὶ Ἀρχιερέως τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας, εἰς ἣν μέλλει ν' ἀπουσιάσῃ ὁ αἰτῶν Ἁγιορείτης». Ὅρίζεται τὶ δέον νὰ ἀναγράφηται ἐν τῇ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς ἢ Συνάξεως καὶ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐκδιδομένη ἄδεια ἐξόδου καὶ ἀποδημίας. Ἐκάστη ἐξοδος δέον ν' ἀνακοινουῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ: 1) εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἱεροσκευμάτων, 2) εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ 3) εἰς τὸν Μητροπολίτην, τῆς δι' ἣν προορίζεται περιφέρειας. Τῶν ἀντικανονικῶς περιφερομένων Ἁγιορειτῶν διετάρχη ἡ διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν κατὰ τόπους Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν περισυλλογὴ καὶ ὑπὸ συνοδείαν ἐπαναφορὰ εἰς τὰς Μονὰς τῆς μετανοίας τῶν.

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθῆναι 1955, σ. 648.

245. Ὑπουργεῖον Ἱεροσκευμάτων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, 58900/31-10-1932.

Περὶ καταστολῆς κινήσεων Παλαιοημερολογιτῶν... «Περὶ συλλεγῶσιν ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν πάντες οἱ ἱερομόναχοι, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ περιφερόμενοι ἀνευ κανονικῆς ἀδείας ἀνά τὰς Μητροπολιτικὰς ἐπαρχίας, σταλῶσι δὲ ὑπὸ συνοδείαν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ παραδοθῶσι διὰ πρωτοκόλλου εἰς τὰς Μονὰς τῆς Μετανοίας τῶν».

Αἱ Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι, τ. Α', Ἀθῆναι 1955, σ. 645-646.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

Α'. Μελέται

246. Ἁγιορειτικὰ Αἰτήματα. Θεσσαλονίκη 1915.

[Σ. 2: «Πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν Πρωτοδικῶν ἵνα εὐμενῶς λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ προσωρινὰ αἰτήματα καὶ ἐπιφέρῃ θεραπείαν τινα συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέραν θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν ἀνίληψιν αὐτοῦ, ἐνεργῶν καὶ παρὰ τῇ σεβαστῇ Κυβερνήσει τὰ δέοντα». Σ. 16: «Κατ' ἐντολὴν τῆς ἹΚ ὁ γενικὸς Ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους-Ἀθῶ ἐν Θεσσαλονίκη Κοσμάς Ἀγιοπαυλίτης. Ἐν Θεσσαλονίκη 1915, Ἰουλίου 12»].

247. Ἰωαννίδης, Α.Α., Τὸ κανονικὸν καὶ νομικὸν καθεστῶς τῆς Ἀθωνιάδος πολιτείας. «Idées» τχ. 17 (juillet 1969) 18-20, τχ. 18 (août 1969) 11-14.

248. Πετρακᾶκος, Δ.Α., Ἅγιον Ὄρος (Ἀθῶς). «Λεξικὸν Νομικῆς, Διοικήσεως καὶ Ἀστυνομίας» 1 (Ἀθῆναι 1930-1931) 74-79.

249. Τὸ Μετοχιακὸν Ζήτημα τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἀθῆναι, Ὀκτώβριος 1958.

250. Vassilopoulos, Athanassios El., Archim., L'organisation et l'administration du Saint Mont Athos. «Revue de Droit Canonique» 13 (1963) 19-47.

251. Βασιλόπουλος, Ἀθανάσιος, Ἀρχιμ., Ἡ διοργάνωσις μιᾶς θεοκρατικῆς πολιτείας. Ἀθῆναι 1965.

Δ'. II. Γνωμοδοτήσεις Νομομαθῶν

252. Ἀ. Βοκοτόπουλος, βουλευτῆς καὶ δικηγόρος, πρὸς τὰς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει IM Μ. Λαύρας καὶ Ἁγίου Παύλου περὶ μνημοσύνου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐν Α.Ο., 17/30-3-1928.

«Ἐπὶ τῇ ἐρωτῆσει ἐὰν ὁ ἐν τῷ Α.Ο. διοικητῆς τοῦ κράτους ἔχῃ δικαίωμα νὰ παραγγέλλῃ εἰς τὴν ΙΚ τοῦ Α.Ο. ὅπως αὕτη προκαλέσῃ τὴν ὑπὸ τῶν οἰκείων Μονῶν τιμωρίαν δύο Ἱερομονάχων Σκητῶν, ἀνηκουσῶν εἰς τὰς Μονὰς Μ. Λαύρας καὶ Ἁγίου Παύλου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτοι δὲν μνημονεύουσι τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Κ.Χ.Α.Ο., τῶν Ἱερῶν Ἀποστολικῶν καὶ Συνοδικῶν Κανόνων καὶ τῶν νόμων τοῦ Κράτους, ὡς ἔπραξεν ὁ διοικητῆς οὗτος ἀποστείλας εἰς τὴν ΙΚ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 41/28 Φεβρουαρίου/12 Μαρτίου ἔ.ἔ. διαταγὴν αὐτοῦ.... Ἐκκλησιαστικὸς λοιπὸν προϊστάμενος τῶν IM δὲν εἶναι ὁ Πατριάρχης, ἀλλ' ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου, μετὰ τοῦ Πατριάρχου... Ἄλλον δὲ ἐστὶν ἐκκλησιαστικὴ ὑπαγωγὴ καὶ ἄλλον πνευματικὴ δικαιοδοσία... Ἄλλ' ἡ μνημόνευσις αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διότι κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἐπιτρέπεται. Ἐπομένως ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Πατριάρχου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μυσταγωγίᾳ, ὑπόκειται εἰς τὴν θέλησιν ἐκάστου Ἱερομονάχου τοῦ τελούντος τὴν Θεῖαν Μυσταγωγίαν. Ἡ ἐλευθερία δὲ αὕτη τῆς μνημονεύσεως ἢ μὴ ἐν ταῖς Μοναῖς τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, συνδέεται μετὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν IM μὴ ὑποκειμένων οὔτε εἰς ἐπίσκοπον οὔτε εἰς Μητροπολίτην, οὔτε εἰς Πατριάρχην».

Φωνὴ ἐξ Ἁγίου Ὁρους ὑπὸ Ζηλωτῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων. (I. Μονὴ Ὁσίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου) Λυκόβρυσι Ἀττικῆς 1970, σ. 43-48.

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ

ΑΕΚΔ	Ἄρχεϊον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου (περιοδικόν)
ΑΚ	Ἄστικὸς Κώδιξ
Α.Ν.	Ἄναγκαστικὸς Νόμος
Α.Ο.	Ἄγιον Ὅρος
Α.Π.	Ἄρειος Πάγος
ΑΠΕ	Ἄγιος Παῦλος ὁ Ξηροποταμίτης (περιοδικόν)
ἄρθρ.	ἄρθρον
ἄρ.	ἄριθμὸς
Β.Δ.	Βασιλικὸν Διάταγμα
ΕΕΝ	Ἐφημερίς Ἑλλήνων Νομικῶν (περιοδικόν)
Ἐπιθ. Δ.Δ.Δ.Δ.	Ἐπιθεώρησις Δημοσίου Δικαίου καὶ Διοικητικοῦ Δικαίου (περιοδικόν)
Ἐ.τ.Κ.	Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως
Ι	Ἱερά
ΙΚ	Ἱερά Κοινότης (Ἁγίου Ὁρους)
ΙΚΜ	Ἱερά Κοινοβιακὴ Μονὴ
ΙΜ	Ἱερά Μονὴ
ΙΣΜ	Ἱερά Σεβασμία Μονὴ
ΙΣΜΜ	» » » Μεγίστης [Λαύρας]
ΚΘ	Κώδιξ Θέμιδος
ΚΝ	Κώδιξ Νόμων (ἐκδόσις Ζαχαροπούλου)
Κ.Χ.Α.Ο.	Καταστατικὸς Χάρτης Ἁγίου Ὁρους
ΜΕΕ	Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδεΐᾳ
Μ	Μονὴ
Ν.	Νόμος
Ν.Δ.	Νομοθετικὸν Διάταγμα
Ν. Δίκ.	Νέον Δίκαιον (περιοδικόν)
ΝοΒ	Νομικὸν Βῆμα (περιοδικόν)
Νομ. Δ.Ν.Σ.Κ.	Νομικὸν Δελτίον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους (περιοδικόν)
Ν.Σ.Κ.	Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους
ΟΓΑ	Ὄργανισμὸς Γεωργικῶν Ἀσφαλίσεων
Π.Δ.	Ποινικὴ Δικονομία
Πρ. Δ.	Προεδρικὸν Διάταγμα
παρ.	παράγραφος
Σ.τ.Ἐ.-Δ.Σ.Κ.	Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας - Δικαστήριον Συγκρούσεως Καθηκόντων

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

(Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν εἰς τὰ λήματα)

Α

Ἐβατον 20, 43, 66, 179
Ἐγαθόνικος Μ. 142
Ἐγίου Ἐνδρέου Σκήτη 199
Ἐγίου Παύλου ΙΜ 197, 252
Ἐγρασφάλεια 108, 113, 132, 133
Ἐδελφότης Ζηλωτῶν 32, 252
Ἐδελφότης Ρωσικὴ Κελλιωτικὴ 41, 48, 68, 69
Ἐθανάσιος Παντοκρατορινός 1, 2, 79
Ἐθωνιάς Σχολὴ 125, 128, 129
Αἰκατερινάρις Κ. 172, 173
Ἐλεξανδρόπουλος Γ. 11
Ἐλέξανδρος Λαυριώτης 123
Ἐλιβιζάτος Ἐμ. 3, 73
Ἐλλοδαποὶ, Βλ. Λαῖκοί, Ἐθαγένεια
Ἐναγνώστóπουλος Ν. 190
Ἐντωνάκης Γ. 153
Ἐντωνόπουλος Κ. 184
Ἐντωνόπουλος Ν. 5, 6, 7
Ἐξιωτίδης Π. 8
Ἐπαλλοτριώσις 89, 92, 93, 98, 135, 141, 142, 144, 145, 151, 175, 213, 214, 221 (Βλ. καὶ Μετόχια)
Ἐποστολόπουλος Χ. 156
Ἐρειος Πάγος 152, 153, 154, 155, 156, 186, 196
Ἐρχαιότητες 204, 223 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
Ἐρχεῖα 110, 126 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
Ἐρχιεπίσκοπος Ἐθωνῶν 227, 228
Ἐυτοδιοίκητον Α.Ο. καὶ ΙΜ 5, 6, 8, 9, 10, 11, 21, 34, 64, 68, 71, 73, 116, 117, 118, 140, 143, 150, 164, 172, 187, 189, 190, 207
Ἐυτονομία, Βλ. Ἐυτοδιοίκητον
Ἐχινός (τσιφλίκιον) 185

Β

Βαμβέτσος Ἐλ. 9, 10, 109, 156, 157, 166
Βαρδάκης Ἐμμ. 174

Βασιλακόπουλος Χ. 195, 197
Βασιλόπουλος Ἐθων. 250, 251
Βασιλόπουλος Α. 175
Βατοπεδίου ΙΜ 24, 25, 73, 86, 120, 182, 183, 215, 216
Βενιζέλος Ἐλ. 48
Βερνάρ (τσιφλίκιον) 181
Βησσαρίων Γρηγοριάτης 11, 12, 54, 94, 95, 98, 140, 142
Βιβλία 110, 123, 126 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
Βιβλιοθήκαι 110, 126 (Βλ. καὶ Μνημεῖα)
Βοκοτόπουλος Ἐ. 252
Βολονάκης Μ. 78
Βούλγαροι 177, 178
Βουτυρᾶς Ἐθ. 172, 173

Γ

Γαβριὴλ Διονυσιάτης 13, 14, 140, 143
Γαβριὴλ Σταυρονικητιανός 17
Γαῖαι 23, 169, 170, 214, 222, 241 (βλ. καὶ Μετόχια)
Γερμανός Ε', Πατριάρχης Κων/λεως, 49
Γεροχρίστος Ἐ. 171, 172, 173, 174, 175
Γεωργιάδης Γ. 182
Γιάννης Κωνσταντῖνος - Καيسάριος 177
Γιαννουλάτος Ἐ. 151
Γιούπης Ἐ. 18, 19
Γκέσκος Ἐ. 162, 167
Γραμματεὺς ΑΟ 146, 205
Γρηγορίου ΙΜ 26

Δ

Δάρας Κ. 163
Δάση 23, 106, 108, 124, 181, 225
Δασκαλάκης Γ. 20
Δασκαλάκης Εὐ. 180
Δεληγιάννης Ἐ. 222
Δεντάκης Β. 21
Δημητρίου Α. 162, 167

Δίγκας Δ. 216

Διεθνής θέσις Α.Ο. 7, 85

Διευθυντής Α.Ο. 103

Δικαστήριον Διοικητικόν Ὑπ. Γεωργίας
176

Δικαστήριον Εἰδικόν 177, 178

Δικαστική δικαιοδοσία 6, 18, 19, 78, 84,
119, 158, 159, 172, 177, 178, 180, 194, 203

Δικηγόροι IM 172, 211, 212

Διοικήσεις Α.Ο. 37, 38, 68, 83, 103, 105, 116,
117, 118, 140, 143, 147, 150, 189, 190, 202,
207, 210

Διοικητής Α.Ο. 44, 45, 47, 97, 103, 105, 116,
117, 118, 140, 146, 147, 152, 207, 208, 214,
252

Διονυσίου IM 143, 184

Δουρογιάννη-Ντάλλα Ἐ. 163, 164

Δοχειαρίου IM 80

Δραχμή μεταλλική 95

Ε

Ἐθνικὸν Ἀγιορειτικὸν Δάνειον 93, 94

Ἐκκλησία Ἑλλάδος 232, 233, 234, 235, 236,
237

Ἐκτακτος Διπλῆ Ἰ. Σύναξις 40, 44, 45, 46,
47, 115, 218

Ἐλευθεριάδης Ν. 23, 175, 181, 183, 185

Ἐνοικιοστάσιον 77, 217

Ἐλαιοπαραγωγή 121

Ἐσφιγμένου IM 185

Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης 73, 79

Εὐταξίας Ἀ. 73

Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν 157

Ἐφετεῖον Θεσσαλονίκης 158, 159, 160, 161

Ἐφετεῖον Λαρίσης 154, 162

Ζ

Ζαμπέτας Γ. 168

Ζαχαρῆς Κ. 157

Ζαχαρόπουλος Ζ. 175

Ζηλωταὶ 32, 252

Ζήσης Ἀ. 30

Ζούκας Θ. 148

Ζωγράφος Δ. 31

Η

Ἡλιάκης Ἰ. 33

Ἡμερολογιακὸν Ζήτημα 188, 233, 236, 237,
238, 242, 243, 244, 245

Θ

Θεοδοσόπουλος Δ. 171

Θηβαῖος Χ. 34

Ι

Ἰβήρων IM 27

Ἰγνάτιος Βατοπεδινὸς 73, 75

Ἰεζεκιήλ, μητρ. Θεσσαλιώτιδος, 35, 36, 37,
38, 108, 109, 160, 169, 170, 231

Ἰερά Δισεναιύσιος Σύναξις 40, 44, 45, 46,
47, 226

Ἰερά Ἐπιστασία 1, 2, 15, 16

Ἰερά Κοινότης 12, 15, 16, 40, 117, 118

Ἰθαγένεια 62, 68, 85, 148, 191

Ἰωακείμ Ἰβηρίτης 39

Ἰωαννίδης Λ. 247

Κ

Κάββουρας Ἰ. 158

Καζαμπάκας Ἐμμ. 154

Καθεστὼς Α.Ο. 11, 41, 48, 52, 55, 57, 59,
60, 64, 69, 70, 71, 72, 73, 116, 117, 118,
140, 149, 189, 190, 218

Καινούργιος Κ. 166

Καيسάριος Διονυσιάτης 143

Κακάρα (τσιφλίκιον) 181

Καλεύρας Μ. 180

Καλλέργης Ἀ. 201

Καλογήρου Γ. 142

Καλύβας Ἀ. 164

Καλύβη 163

Καλφαγιάννης Δ. 159

Κανάκης Στ. 180

Κανονισμός 17, 24, 25, 26, 28, 29, 40, 116,
168, 226

Καραβοκυρὸς Μιλτ. 41

Καταστατικὸς Χάρτης 30, 56, 79, 90, 97,
102, 117, 231

Κατσαούνης Ἀ. 172, 173

Καυκάς Κ. 154

Κεμήλια 110, 126, 175, 223

Κελλία, Κελλιωτικὸν Ζήτημα 41, 48, 56,
69, 111, 224, 225

Κελλιωτικὴ Ρωσικὴ Ἀδελφότης 41, 48, 68,
69

Κληρονομία Μοναχῶν 67, 154, 155, 156,
157, 162, 163, 166, 167, 193, 206, 209, 219,
220

- Κοζύρης Θ. 42, 154, 155, 196, 219
 Κόλλιας Κ. 196
 Κοσμᾶς Ἁγιοπαυλίτης 246
 Κότσιανος Στ. 43, 179
 Κουμανταράκης Α. 187
 Κουνουγέρης Κ. 173
 Κουντούρης Β. 148, 151
 Κουρίλας Εὐλόγιος Λαυριώτης 44, 45, 46, 47, 157, 191
 Κουρουσόπουλος Ε. 200
 Κροντήρης Μ. 165
 Κτενᾶς Χριστόφ. 48, 49, 50
 Κυριάκης Ἐ. 209
 Κυριακόπουλος Ἦλ. 88, 91, 112, 122
 Κυριακὸς Ὁθ. 151
 Κωνσταμονίτου ΙΜ 28
 Κωνσταντινίδης Θ. 166
 Κωνσταντινίδης Κ. 210
 Κώνστας Γ. 51
 Κωστόπουλος Χ. 210, 211
- Λ
- Λαϊκοὶ 104, 192, 239, 240
 Λαμνίδης Π. 172
 Λαμπρινόπουλος Ἰ. 155
 Λαύρας Μεγίστης ΙΜ 29, 252
 Λέκκας Α. 203, 205, 206, 207, 212
- Μ
- Μαγγιῶρος Δ. 202, 203, 205, 208
 Μάτσης Ν. 166
 Μαυρομιχάλης Στ. 156
 Μαυρουδῆς Εὐ. 52
 Μελισσειδης Ε. 144
 Μέλλιος Ε. 199
 Μερτικόπουλος, Π. 141
 Μεταξάκης Μελέτιος, πατριάρχης, 53
 Μετόχια 12, 14, 36, 54, 75, 76, 81, 136, 249
 Μίσθωσις κτημάτων 54, 73, 161, 222
 Μνημεῖα 110, 123, 126, 175, 204, 223
 Μοναχοὶ 42, 68, 69, 164, 165, 171, 173, 174, 186, 188, 196, 199, 202, 219, 227, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239
 Μοναχοὶ ἄλλογενεῖς 61, 68, 69, 85
 Μοναχῶν Κληρονομία, βλ. Κληρονομία
 Μοσχόπουλος Ν. 55
 Μόσχος Ἰ. 164
- Μπακάλμπασης Ἁ. 73, 75, 86, 87
 Μπάκουλας Δ. 154, 155, 156
 Μπαλοῦρδος Ν. 157
 Μπουροῦ (λιμνοθάλασσα, Πόρτο-Λάγο) 86, 87, 120, 182, 183, 215, 216
 Μυλωνᾶκος Ν. 178
 Μπαρμπάτης Δ. 194, 199, 200
- Ν
- Ναθαναήλ, μητρ. Μιλητουπόλεως, 129
 Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους 148, 151, 154, 182, 184, 191, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 218
- Ξ
- Ξενοφῶντος ΙΜ 80, 195
 Ξηροποτάμου ΙΜ 172, 173
- Ο
- ΟΓΑ 200
 Οἰκονομόπουλος Ἰ. 54
 Οἰκονόμου Θ. 219, 220
 Οἰνόπνευμα 100
 Ὁρφάνι (τσιφλίκιον) 184
- Π
- Παλαιοημερολογῆται 188, 233, 236, 237, 238, 242, 243, 244, 245
 Παναγιωτᾶκος Π. 57, 58, 59, 154, 155, 156
 Παναγιώτου Ἁ. 107, 109
 Παντόπουλος Ε. 152
 Παπαδάτος Στ. 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 177
 Παπαδημητρίου Δ. 154
 Παπαδόπουλος Ἁ. 73
 Παπαηλιάκης Ἰ. 173
 Παπαθέος Β. 67
 Παπαθεοδώρου Θ. 162
 Παπαϊωάννου Κ. 155
 Παπακωνσταντίνου Ἁ. 167
 Παπαναστασίου Ἁλ. 73, 75
 Παπαναστασίου Κλ. 167
 Παπανδρέου Δ. 11
 Παπαστάθης Χ. 68, 69
 Παπούλιας Δ. 215, 216
 Πασσαδὸς Κ. 150
 Πατριαρχεῖον Οἰκουμενικὸν 74, 223, 224, 225, 252
 Πατρικί (τσιφλίκιον) 185

- Πετρακάκος Δ. 70, 71, 72, 73, 90, 248
 Πλημμελειοδικεῖον Θεσσαλονίκης 179
 Πλημμελειοδικῶν Συμβούλιον Καβάλας 180
 Πολυένης Κ. 215
 Πόρτο - Λάγο, Βλ. Μπουροῦ
 Πουλᾶκος Ἰ. 151
 Πρόσφυγες ἄγρόται 86
 Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 163, 164, 165, 166
 Πρωτοδικεῖον Βόλου 167
 Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης 168
 Πρωτοδικεῖον Σερρῶν 160, 169, 170
 Πρωτοδικεῖον Χαλκιδικῆς 171, 172, 173, 174, 175
- P**
- Ρακτιβάν Κ. 83, 84, 216
 Ράλλης Κ. 215, 216
 Ρουμπάνης Κ. 209
 Ρωσικὴ Κελλιωτικὴ Ἀδελφότης 41, 48, 68, 69
 Ρῶσοι 41, 48, 68, 69, 178
- Σ**
- Σαμπάνης Ἀ. 97
 Σαρίπολος Ν.Ν. 216
 Σίμωνος Πέτρας ΙΜ 160, 169, 170, 181
 Σιφναῖος Κ. 105
 Σκήτη 153
 Σμυρνιώτης Κ. 165
 Σολιώτης Σ. 143 145
 Σόντης Ἰ. 221
 Σούρλας Κ. 162
 Σοφιανόπουλος Π. 195, 204, 211
 Σταμάτης Κ. 213, 214
 Στασινόπουλος Μ. 147, 148, 151
 Σταυρόπουλος Μ. 198, 204
 Στεφανίδης Ἰ. 73
 Στεφανόπουλος Χρ. 191
 Στρέϊτ Γ. 215
 Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας 141-145
 Συνθήκη Βερολίνου 85
 Συνθήκη Λονδίνου 41, 48
 Συνθήκη Σεβρῶν 85
 Σύνταγμα 5, 10, 34, 88, 91, 101, 112, 114, 122, 137, 138, 139
- Συντακτικὴ Πράξις 101
 Σχολὴ Ἀθωνιάδος 125, 128, 129
- T**
- Ταλιαδοῦρος Σ. 189
 Ταχουγιάννης Ἰ. 175
 Τζαβάρας Α. 163
 Τράκας Ἰ. 73
 Τοαγκαράκης Κ. 197, 198
 Τσαμακίδης Ἰ. 77, 217
 Τσαούσης Σ. 97
 Τσάτσος Θ. 78, 115, 218
- Υ**
- Ἰπουργεῖον Γεωργίας 87, 124, 135, 181, 183, 184, 185
 Ἰπουργεῖον Δικαιοσύνης 83, 84, 119
 Ἰπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας 95, 182
 Ἰπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐπιστημονικῶν 128, 191, 244, 245
 Ἰπουργεῖον Ἐξωτερικῶν 110, 111, 113, 121, 123, 124, 126, 132, 136, 187, 194, 206, 212, 238, 239, 240, 241
 Ἰπουργεῖον Ἐσωτερικῶν 188, 242, 243
 Ἰπουργεῖον Οἰκονομικῶν 95, 127, 129, 131, 135
 Ἰπουργεῖον Προεδρίας 134
- Φ**
- Φέλντ Κομμαντατοῦρ Θεσσαλονίκης 104
 Φλωράκης Α. 165
 Φορολογία 129, 136, 149, 195, 198, 200
 Φυργάδης Χρ. 174
- X**
- Χατζηδάκης Α. 201
 Χατζηκωνσταντίνου Εὐ. 163, 164
 Χατζίδης Μ. 157, 166
 Χέλμης Δ. 109
 Χιλανδαρίου ΙΜ 4
 Χοϊδᾶς Γ. 186, 188
 Χόντζογλου Χ. 192
 Χριστοφιλόπουλος Ἀν. 82
 Χωροφυλακὴ 186, 192, 227, 242, 243

RÉSUMÉ

Irénée Doens - Charalambos K. Papastathis, *Bibliographie juridique du Mont Athos, 1912-1969*.

La présente «Bibliographie juridique du Mont Athos, 1912-1969», contient 252 rubriques se référant au statut juridique du Mont Athos depuis 1912, date à laquelle il fut incorporé à la Grèce. La première partie (Nos 1-82) contient les monographies, articles de revues et mémorandums. Suit le corpus des sources législatives (83-140) par ordre chronologique, c'est-à-dire les Constitutions, Lois, Décrets, Lois Forcées, projets de lois et décisions ministérielles. La troisième partie (141-180), contient la jurisprudence des tribunaux (Conseil d'Etat, Cour de Cassation, Cours d'Appel, Cours de première instance, etc). Puis suivent les avis officiels et les consultations des jurisconsultes (181-222) et diverses décisions, circulaires et avis des autorités politiques et ecclésiastiques (223-245) (Patriarcat Oecuménique, Autorités Monastiques du Mont Athos, Eglise de Grèce, Ministère des Affaires Etrangères, Ministère de l'Intérieur, Ministère de l'Instruction publique et des Cultes). Pour la plupart des rubriques il y a un court résumé. La bibliographie se termine par un supplément, indispensable à de pareils travaux, à la 1ère et 4ème parties (246-252), et un index.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Είσαγωγή	191-196
Α'. Μελέται	197-203
Β'. Νομοθετικά Πηγαί	204-213
Γ'. Νομολογία	213-222
I. Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας	213-215
II. Ἄρειος Πάγος	215-217
III. Ἐφετεία	217-218
IV. Πρωτοδικεῖα	218-221
V. Λοιπὰ Δικαστήρια καὶ Συμβούλια	221-222
Δ'. Γνωμοδοτήσεις	222-229
I. Ἐπίσημοι Γνωμοδοτήσεις	222-228
II. Γνωμοδοτήσεις Νομομαθῶν	228-229
Ε'. Ἀποφάσεις, Ἐγκύκλιοι, Γνωστοποιήσεις Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἀρχῶν	229-234
I. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον	229-230
II. Ἐκκλησιαστικαὶ Ἀρχαὶ Ἁγίου Ὁρους	230-231
III. Ἐκκλησία Ἑλλάδος	231-232
IV. Ἀρχαὶ Ἑλληνικοῦ Κράτους	232-234
α) Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν	232-233
β) Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν	233
γ) Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων	233-234
Προσθῆκαι	234-235
Βραχυγραφίαι	236
Εὔρετήριον	237-240
Résumé	241